

รายงานการวิจัย

ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยว

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

แหล่งมรดกโลกแห่งใหม่

Factors motivating Thai tourists to travel to historical parks.

Si Thep to promote tourism to new world heritage sites

สุนทรีย์ รอดดิษฐ์

สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2567

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยว

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

แหล่งมรดกโลกแห่งใหม่

Factors motivating Thai tourists to travel to historical parks.

Si Thep to promote tourism to new world heritage sites

สุนทรีย์ รอดดิษฐ์

สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ทุนอุดหนุนประเภทโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นงบประมาณเงินรายได้

ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2567

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ชื่องานวิจัย ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่

ผู้วิจัย สุนทรี รอดดิษฐ์

สาขาวิชา การท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยจำแนกลักษณะด้านประชากรศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยเปรียบเทียบตามลักษณะประชากรศาสตร์ และศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ และสถิติเชิงอนุมาน โดยการทดสอบค่าความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มด้วยค่า Independent Samples T-Test และ One-Way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 - 40 ปี มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท เป็นนักเรียน/นักศึกษา มีที่พักอาศัยในปัจจุบันอยู่ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ปัจจัยจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวในภาพรวมนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญอยู่ในระดับมากเท่ากันทุกด้าน การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลักษณะประชากรศาสตร์นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพแตกต่างกัน และมีอาชีพที่ต่างกันมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน แนวทางการส่งเสริมและพัฒนการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพหน่วยงานภาครัฐและเอกชนด้านการท่องเที่ยวควรร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาปัจจัยจูงใจทุกด้านเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยว

คำสำคัญ : แรงจูงใจในการท่องเที่ยว, การส่งเสริมการท่องเที่ยว, อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

Title Factors motivating Thai tourists to travel to historical parks.
Si Thep to promote tourism to new world heritage sites

Author Suntaree Roddit

Program Tourism and Hotel
Phetchabun Rajabhat University 2567

Abstract

This research is a quantitative research. The objectives are to study the motivation of Thai tourists to travel to Si Thep Historical Park by classifying demographic characteristics, to compare motivation to travel to Si Thep Historical Park by comparing demographic characteristics, and to study the guidelines for promoting and developing tourism in the new world heritage site, Si Thep Historical Park. The sample group in the study is 400 Thai tourists who travel to Si Thep Historical Park. A questionnaire was used as a tool for data collection and the results were analyzed statistically using descriptive statistics such as mean, standard deviation, and percentage, and inferential statistics by testing the difference between the mean values of the groups using the Independent Samples T-Test and One-Way ANOVA.

The research results found that most of them were female, aged between 21-40 years, single, had a bachelor's degree, had an average monthly income of less than 5,000 baht, were students, and currently resided in Phetchabun Province. Overall, tourists gave equal importance to motivations for travel in all aspects. Comparing motivations for travel according to demographic characteristics, tourists with different statuses and occupations had different average motivations for travel. Guidelines for promoting and developing tourism in Si Thep Historical Park Government and private tourism agencies should cooperate with the community to develop all motivations to increase tourism value.

Keywords : Tourist Attraction, Tourism promotion, Si Thep Historical Park

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ได้สนับสนุนโครงการวิจัยโดยให้ทุนอุดหนุนงานวิจัย ประเภทโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น งบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีงบประมาณ 2567

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้จากความร่วมมือเป็นอย่างดีในการสละเวลามาให้ข้อมูลของนักท่องเที่ยวก่อนที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ อันก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยการให้คำปรึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนร่วมงาน ทีมผู้ช่วยการวิจัยทั้งการเก็บข้อมูลภาคสนาม การบันทึกข้อมูลในการดำเนินกิจกรรมการวิจัยต่าง ๆ ของงานวิจัย เริ่มตั้งแต่การลงพื้นที่สังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ และการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สุนทรีย์ รอดดิษฐ์

7 พฤศจิกายน 2567

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูป.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	2
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	3
1.6 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
1.7 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง.....	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว.....	5
2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว.....	10
2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว	14
2.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	16
2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ	18
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	26
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	26
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	27
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการดำเนินงานวิจัย.....	31
4.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	31
4.2 ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว.....	35
4.3 ส่วนที่ 3 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	36
บทที่ 5 บทสรุป.....	49
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	49
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	50
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	55
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	63
รูปประกอบการทำวิจัย.....	64
แบบสอบถาม.....	69
ประวัติผู้วิจัย.....	72

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4-1	แสดงจำนวนและคำร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ.....	31
4-2	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	32
4-3	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ...	32
4-4	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา.....	33
4-5	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	33
4-6	ตารางแสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	34
4-7	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามที่พักอาศัยในปัจจุบัน.....	34
4-8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจ.....	35
4-9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึง.....	36
4-10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านกิจกรรม.....	36
4-11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวสิ่งอำนวยความสะดวก.....	37
4-12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านที่พัก.....	37
4-13	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามเพศ.....	38
4-14	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ.....	39

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4-15	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามสถานภาพ.....	39
4-16	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	40
4-17	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามรายได้.....	40
4-18	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอาชีพ.....	41
4-19	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามภูมิลำเนา.....	41
4-20	ตารางสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอื่นๆ.....	42
4-21	แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ของลักษณะประชากรศาสตร์ จำแนกตามสถานภาพ.....	43
4-22	แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ของลักษณะประชากรศาสตร์ จำแนกตามอาชีพ.....	44

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1	ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม.....	64
2	ผังการบรรยายข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพบนกระดาษ.....	64
3	เก็บข้อมูล ณ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ.....	65
4	เก็บข้อมูลประเภทออนไลน์ ณ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ.....	65
5	ศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ.....	66
6	ผังการบรรยายข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ.....	66
7	ป้ายประกาศอัตราค่าเข้าชม และข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยว.....	67
8	ปราสาทศรีเทพ.....	67
9	โบราณวัตถุที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์.....	68

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน สันนิษฐานว่ามีความเจริญรุ่งเรืองราวประมาณ 1,800 – 2,000 ปีก่อนล่มสลายมาประมาณ 800 ปี ด้วยสาเหตุที่เกิดจากภาวะภัยแล้ง หรือ การมีโรคระบาดติดต่อร้ายแรง หรือทั้งสองประการร่วมกัน (กรมศิลปากร. 2563) ชื่อ “เมืองศรีเทพ” เป็นการเรียกชื่อเมืองตามที่กรมพระยาดำรงราชานุภาพได้ให้ไว้ เมื่อครั้งมาตรวจราชการแผ่นดินเมื่อปี พ.ศ. 2447 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพมีพื้นที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ เมืองชั้นนอก และเมืองชั้นใน โดยเมืองชั้นในมีคันดินสูงและคลองเป็นกำแพงเมือง ภายในเมืองชั้นในมีแหล่งโบราณสถานที่สำคัญประกอบด้วย ปราสาทศรีเทพ ปราสาทสองพี่น้อง เขาค้างใน และสระน้ำที่สำคัญมีขนาดเล็กใหญ่แตกต่างกันไป ส่วนบริเวณเมืองชั้นนอกอยู่ทางทิศตะวันออกของเมืองศรีเทพมีแหล่งโบราณสถานที่สำคัญ คือ สระขวัญ โบราณสถานที่ยังไม่ได้บูรณะตกแต่งประมาณ 54 แห่ง นอกจากนี้ยังมีโบราณสถานที่สำคัญอื่น ๆ นอกเมืองไปทางทิศเหนือของเมืองศรีเทพ คือ เขาค้างนอก และ โบราณสถานปราสาทฤๅษี ห่างออกไปทางทิศตะวันตกจากเมืองศรีเทพ ระยะทาง 20 กิโลเมตร มีโบราณสถานเขาคมมอรัตนมีลักษณะเป็นถ้ำ ภายในมีพระพุทธรูป พระโพธิสัตว์ตามลัทธิมหายานในวัฒนธรรมทวารวดี พุทธศตวรรษที่ 14 (กรมศิลปากร. 2563)

จากการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญ ครั้งที่ 45 ณ กรุงริยาด ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ในวันที่ 19 กันยายน 2566 ยูเนสโก หรือ องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Nations Educational, Scientific and Cultural Organization : UNESCO) ได้ประกาศให้อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (ไทยรัฐออนไลน์. 2566) ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นตามรายงานสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ คือ ปี พ.ศ. 2564 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 13,248 คน จำนวนนักท่องเที่ยวรวมทั้งหมด 58,839 คน ปี พ.ศ. 2565 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 19,579 คน จำนวนนักท่องเที่ยวรวมทั้งหมด 85,749 คน ปี พ.ศ. 2566 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 50,361 คน จำนวนนักท่องเที่ยวรวมทั้งหมด 325,299 คน (อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ : 2566)

การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภูมิภาคทั้งในด้านของการหมุนเวียนรายได้ทางเศรษฐกิจและยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชนที่อยู่รอบอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนต่อเนื่องไปในอนาคต ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ตรงกับความต้องการให้มากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1.2.1 เพื่อศึกษาแรงจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยจำแนกลักษณะด้านประชากรศาสตร์

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยเปรียบเทียบตามลักษณะประชากรศาสตร์

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

1.3 สมมติฐานการวิจัย

นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันจะมีระดับแรงจูงใจแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตการศึกษา

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ มีขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ : แหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกแห่งใหม่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา : แรงจูงใจนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยว ณ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ และแนวทางการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ มีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับดังต่อไปนี้

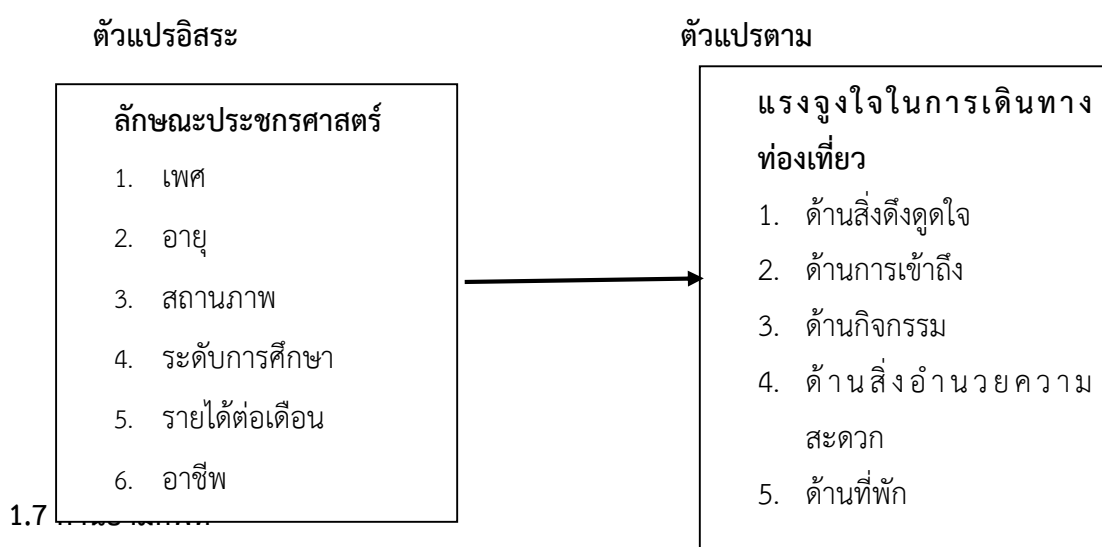
1.5.1 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ หน่วยงานภาครัฐ รวมถึงหน่วยงานภาคเอกชนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยว วางแผนการท่องเที่ยวโดยการส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

1.5.2 นำไปเป็นนโยบายทางการท่องเที่ยว สร้างกลยุทธ์ทางการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมในแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมาท่องเที่ยว

1.5.3 เป็นแนวทางการสร้างความประทับใจให้เกิดการเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำต่อไปในอนาคต

1.6 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังต่อไปนี้

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ มีนิยามศัพท์ดังต่อไปนี้

แรงจูงใจ หมายถึง ภาวะการเพิ่มความต้องการให้กระทำพฤติกรรมของบุคคลทั้งภายนอกและภายใน ให้บรรลุเป้าหมาย ตามกรอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวออสเตรเลีย (Dickman, 1996) ประกอบไปด้วย 5As คือ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenity) ที่พัก (Accommodation) และ กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity)

การส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุนให้มีการกระตุ้นด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว รวมถึงการดำเนินการด้านการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยว เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การบริการทางการท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ร้านสินค้าที่ระลึก ที่พัก ความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว และการพัฒนาการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง ผู้ที่เดินทางท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยว ณ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อการแสวงหาความรู้ในแหล่งท่องเที่ยว และอื่น ๆ โดยพักค้างคืน หรือไม่พักค้างคืนก็ได้

การท่องเที่ยว ตามนิยามของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจและไม่แสวงหาผลประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือหารายได้

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ หมายถึง แหล่งมรดกโลกที่ตั้งอยู่ ณ ตำบลศรีเทพ อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประวัติศสตร์ยาวนาน สันนิษฐานว่าตั้งมาสมัยก่อนประวัติศาสตร์วัฒนธรรมทวารวดี ก่อนสมัยประวัติศาสตร์สุโขทัยสมัยแรกของประเทศไทย แล้วล่มสลายมาราวประมาณ 800 ปี ภายในเมืองประวัติศาสตร์ศรีเทพมีแหล่งโบราณสถานที่ยังคงอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างสมบูรณ์ มีแหล่งศึกษาทางประวัติศาสตร์ทั้งเมืองใน และเมืองนอกของอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยจำแนกลักษณะด้านประชากรศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยเปรียบเทียบตามลักษณะประชากรศาสตร์ และศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
5. ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว

2.1.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

สุชาดา สุขบำรุงศิลป์ (2553 : 17) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือสิ่งที่อยู่ภายในตัวบุคคลเป็นแรงขับ เป็นพลังของแต่ละคนที่ทำให้กระทำการบางอย่างได้อย่างหนึ่งจนสำเร็จ โดยมีกระบวนการเกิดจากการที่มนุษย์ทุกคนมีความคาดหวัง ความต้องการและเป้าหมายชีวิต ทำให้เกิดแรงขับเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ เพราะฉะนั้นแรงจูงใจจึงมีอิทธิพลในการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และรักษาพฤติกรรมนั้นไว้เพื่อให้ตัวเองได้สิ่งที่คาดหวังหรือต้องการ

ณัฐพัชร์ ลาภบำรุงวงศ์ (2562 : 163) กล่าวถึง การจูงใจ ว่าหมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ทางร่างกายและจิตใจถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าให้เกิดการแสดงออกของพฤติกรรมเพื่อที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายของเป้าหมายที่ต้องการ

ขวัญดาว มาอยู่ นภัสสรณ์ เหลืองศักดิ์ศรี โชติวัน แยมขยาย และมุกิตา สัตถุศาสน์ (2563 : 202) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่กระตุ้นช่วยให้คนมีพลังในการใช้ความรู้และความสามารถทั้งหมดที่มีอยู่ รวมทั้งมีความมานะพยายามในการเรียนรู้หรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความเต็มใจตั้งใจทุ่มเทและมี ความสุขในการเรียนรู้หรือการทำงาน เพื่อจะบรรลุเป้าหมายตามที่ตนเองหรือองค์กรตั้งไว้

Berelson and Steiner (1964) ให้ความหมายของคำว่า แรงจูงใจ เป็นสภาพภายในเป็นสิ่งที่กระตุ้นที่ก่อให้เกิดพลังที่จะกำหนดให้การกระทำของมนุษย์ดำเนินไปในทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการภายในร่างกายและจิตใจที่ถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าเป็นแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดความต้องการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ

2.1.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว

วรัญญา วิไลศรี (2562 : 30) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากร โดยลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวจะเปลี่ยนแปลงไปตามอายุ รายได้มีความสัมพันธ์ต้องบประมาณในการท่องเที่ยว หากมีความรู้ด้านต่าง ๆ จะส่งผลให้การเดินทางท่องเที่ยวสะดวกมากยิ่งขึ้น ปัจจัยส่วนบุคคลแม้ว่าในบางคนที่มีความเวลาและเงินเหลือสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวแต่ถ้าหากบุคคลนั้นไม่มีความสนใจหรือตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวการเดินทางท่องเที่ยวจึงไม่เกิดขึ้น ปัจจัยภายในของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยภายนอกของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละปัจจัยเหล่านี้ยังสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ นอกจากนี้ในการตัดสินใจท่องเที่ยวนั้นในบางคนอาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยเดียว และบางคนอาจมีสาเหตุในการเดินทางมาจากหลายปัจจัยที่ต่างกัน เหล่านี้ทำให้เกิดพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวไม่เหมือนกัน

ธรรณชนก เพชรานนท์ (2559 : 43) ได้วิเคราะห์ปัจจัยดึงดูดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวได้ผลองค์ประกอบด้านปัจจัยดึงดูดที่สำคัญ จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว 2) การให้บริการสนับสนุนการท่องเที่ยว แก่นักท่องเที่ยว 3) การคมนาคมขนส่งและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 4) การให้บริการของเจ้าบ้าน ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ และ 5) ความมั่นคงทางการเมืองและปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

Mill (2002) กล่าวว่า องค์ประกอบทั่วไปของการท่องเที่ยวประกอบไปด้วย 1) สิ่งดึงดูดใจ 2) สิ่งอำนวยความสะดวก 3) การขนส่ง และ 4) การต้อนรับอย่างมีมิตรไมตรี ในแต่ละปัจจัย มีรายละเอียดดังนี้

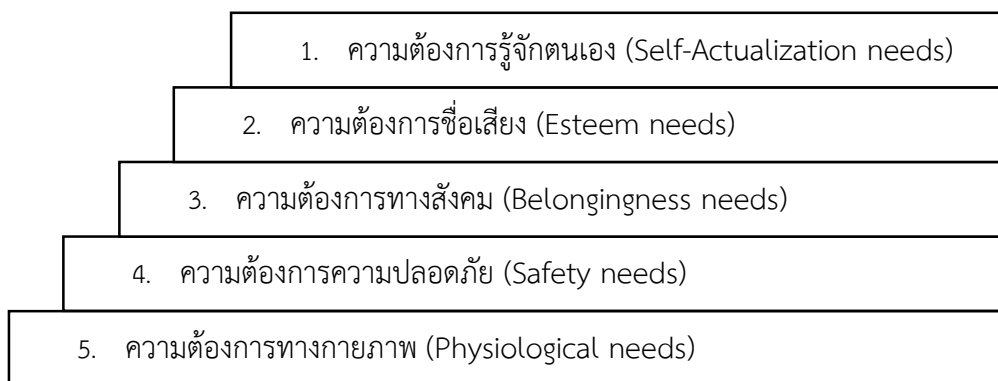
1. สิ่งดึงดูดใจเกิดจากการที่มนุษย์มีประสาทสัมผัสที่ดีเยี่ยม เช่น ดวงตาที่รับภาพสีเหมือนสภาพธรรมชาติทำให้รับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวพร้อมกับยังสร้างความรู้สึที่ดี ๆ ที่เกิดขึ้นมีหูซึ่งได้ยินสิ่งต่าง ๆ สัมผัสทั้งด้านของคนทำให้คนทุกคนมีความพร้อมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ในสถานที่ท่องเที่ยว อีกทั้งในยุคนี้นี้มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีขึ้นอย่างมากทำให้เกิดการพัฒนาด้านการเดินทาง การสื่อสาร และสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไปทำให้คนเกิดการรับรู้และต้องการออกไปท่องเที่ยวมากขึ้น

2. สิ่งอำนวยความสะดวก ทำให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจในการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น เพราะนักท่องเที่ยวเมื่อตัดสินใจเดินทางจากบ้านมักจะต้องการความสะดวกสบายเหมือนกับการอยู่ที่บ้าน รวมถึงอาหาร การบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเดินทาง ประกอบด้วย ที่พัก ร้านอาหารและ เครื่องดื่ม สถานบริการที่มากขึ้นนี้ ก่อให้เกิดความสะดวกสบายในการเดินทางมากขึ้นไปด้วย เช่น มีร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด สถานที่นั่งนอนการ ฯลฯ

3. การขนส่ง การท่องเที่ยวเกิดจากการที่นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปสู่สถานที่ซึ่งมีความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม ภูมิอากาศและมีทัศนียภาพที่ต่างออกไปจากเดิมดังนั้นการขนส่งจึงเป็นสิ่งสำคัญในการนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว มีความสะดวก ความแตกต่างของลักษณะทางภูมิศาสตร์ในแต่ละสถานที่ การเดินทางของนักท่องเที่ยวมีได้วิธรูปแบบของระยะทาง แต่วัดด้วยเวลาของการเดินทางถึงแม้ว่าระยะทางจะไกล แต่ถ้าประหยัดเวลาในการเดินทางนักท่องเที่ยวก็พร้อมที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว การปรับปรุงยานพาหนะ ถนน และรถไม่คับคั่งจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเดินทางจากประเทศหนึ่งไปสู่อีกประเทศหนึ่ง

4. การต้อนรับ การต้อนรับนักท่องเที่ยวของประชาชนแต่ละพื้นที่ย่อมแตกต่างกันออกไป การต้อนรับเป็นสิ่งที่สำคัญมากทั้งนี้เพราะเมื่อนักท่องเที่ยวต้องการกลับไปยังสถานที่เดิมเนื่องจากความประทับใจที่เขาได้รับที่เกิดจากการต้อนรับของพนักงานบริการในพื้นที่มากกว่าสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นผู้ให้บริการในแหล่งท่องเที่ยวต้องตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว สถานที่ท่องเที่ยวส่งผลให้คนในท้องถิ่นเกิดความคิดด้านบวกกับ นักท่องเที่ยวได้และทำให้เห็นว่างานบริการต้องการบุคลากรที่มีความจำเพาะเจาะจงซึ่งต้องใช้บุคลากรที่มีความสุภาพ นอบน้อม ซื่อสัตย์ รวดเร็ว ว่องไว บุคลิกดีและมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นพร้อมจะบริการบุคคลอื่นตลอดเวลาโดยมิได้คิดค่าตอบแทนเป็นหลักสำคัญ

ศุภลักษณ์ อัครางกูร (2547) ได้อธิบายถึง แรงจูงใจในการท่องเที่ยวตามทฤษฎีของ Abraham Maslow ว่ามนุษย์มีความต้องการตามลำดับ 5 ชั้น ดังต่อไปนี้

หากความต้องการในระดับขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้วก็就会有ความต้องการในระดับที่สูงขึ้นไป เมื่อมนุษย์มีการตอบสนองในขั้นที่ 1. คือความต้องการทางกายภาพ ประกอบด้วย อาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และเครื่องนุ่งห่ม ก็ต้องการความสำเร็จในขั้นที่ 2 คือ สวัสดิภาพ และความปลอดภัยในชีวิต หากได้รับการตอบสนองแล้วก็จะต้องการในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวก็เป็นปัจจัยที่ทำให้มนุษย์ได้รับการตอบสนองในขั้นสูงขึ้นไปในระดับที่ 3 คือ ความต้องการการตอบสนองทางสังคม ขั้นที่ 4 คือการยอมรับความมีชื่อเสียง และ 5. การรู้จักตนเองเป็นความสำเร็จขั้นสุดท้าย คือ มีการตอบสนองในสถานภาพ ความสำเร็จ ในขั้นสูงขึ้นเรื่อยๆ

ทฤษฎี Travel career ladder คิดขึ้นมาจากพื้นฐานของทฤษฎีของ Abraham Maslow โดยอธิบายว่าความต้องการขั้นต่ำต้องได้รับการตอบสนองจนพึงพอใจก่อนที่มนุษย์จะมีความต้องการขั้นสูงต่อไป ซึ่งจะอธิบายแรงจูงใจในภาพรวมมากกว่ามุ่งไปที่ความต้องการเพียงขั้นเดียว เช่น นักท่องเที่ยวที่ต้องการท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวยังคงต้องการความปลอดภัยแต่อาจไม่สนใจชื่อเสียงหรือการพัฒนาตนเอง

พยอม ธรรมบุตร (2559) ได้แบ่งองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) ได้แก่การมีระบบโครงสร้าง พื้นฐานที่เหมาะสม เช่น ระบบคมนาคม สนามบิน ตลอดจนบริการด้านอุตสาหกรรมขนส่ง เช่น ทาง

เครื่องบิน รถยนต์และเรือ ที่จะอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวไปถึงจุดหมายปลายทาง (Destination) หรือแหล่งท่องเที่ยว (Attraction)

2. การมีที่พักแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (Accommodation) ได้แก่ ที่พักประเภทต่างๆ เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ สถานที่เพื่อค้างคืนจะมีการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่ต่างกันไป ซึ่งความต่างนั้นก็ทำให้เกิดความต่างด้านราคาและการบริการต่าง ๆ ในสถานที่พักค้างคืนนั้น ๆ ได้แก่ ร้านอาหาร สระว่ายน้ำ สถานที่ออกกำลังกาย ศูนย์กลางธุรกิจ และสิ่งอำนวยความสะดวก

3. แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) นับเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุดของการเดินทางท่องเที่ยว เพราะเป็นประเด็นหลักที่ทำให้คนเดินทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นสถานที่ทางธรรมชาติที่มีจุดเด่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย การท่องเที่ยวชนบทเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตชาวบ้านเรียนรู้ถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

4. กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) และกิจกรรมนันทนาการ (Tourist Activities and Recreational Activities) ถือได้ว่าเป็นปัจจัยหลักในยุคสมัยนี้เพราะการท่องเที่ยวไม่ได้เป็นเพียงแค่การเดินทางไปชมโบราณสถาน อนุสาวรีย์ ความงดงามของธรรมชาติเท่านั้น แต่เป็นการที่นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมที่ไม่ใช่กิจวัตรประจำวัน เช่น การเดินป่า การล่องแก่งในแม่น้ำ การปีนหน้าผาจำลอง การดำน้ำ รวมไปถึงการได้ทำกิจกรรมกับคนในชุมชนท้องถิ่น เช่น การดำนา การเกี่ยวข้าว การร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมาจะสร้างสิ่งดี ๆ ในความทรงจำของนักท่องเที่ยว และการจัดกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชนนั้นยังทำให้ชุมชนมีรายได้ เพิ่มอีกทางหนึ่งด้วย

5. บริการเบ็ดเตล็ดทั้งหมดที่มีให้นักท่องเที่ยว (Ancillary) อาทิเช่น บริการ ด้านร้านอาหาร โรงพยาบาลประชณีย์ สถานีบริการน้ำมัน ร้านขายสินค้าที่ระลึก ห้องสุขา เป็นต้น

Dickman (1996) ได้กล่าวถึงปัจจัย 5A ที่แสดงถึงความต้องการที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจเชิงธรรมชาติ (Natural attractions) สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น (Built attractions) รวมถึงกิจกรรมที่มนุษย์จัดขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว

2. กิจกรรม (Activities) สถานที่ท่องเที่ยวควรจัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการบันเทิงต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถทำในช่วงเวลาที่พำนักและท่องเที่ยว ณ สถานที่นั้นเพื่อเพิ่มความน่าสนใจของการท่องเที่ยวและช่วงเวลาพักผ่อนของนักท่องเที่ยว กิจกรรมต่าง ๆ ควรมีความหลากหลายและตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย อาทิ กิจกรรมที่เกี่ยวกับการจับจ่ายใช้สอย กิจกรรมทางทะเล เช่น ดำน้ำ ว่ายน้ำ เป็นต้น

3. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Access) การคมนาคมไปสู่แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกสบายเหมาะต่อการเดินทางท่องเที่ยว เช่น การเดินทางทางบกโดยรถยนต์ รถไฟ การเดินทางทางน้ำโดยเรือ การเดินทางทางอากาศโดยเครื่องบิน ที่เหมาะสมแก่การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่ง่ายขึ้น

4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) หมายถึง สิ่งบริการขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวและระบบสาธารณูปการซึ่งมีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถใช้ได้ง่าย อย่างสะดวกสบายมากน้อยเพียงใด เช่น ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานเริงรมย์ สถานรักษาพยาบาล สถานีตำรวจ หรือระบบรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

5. ที่พัก (Accommodation) สถานที่ท่องเที่ยวควรมีจำนวนที่พักที่เพียงพอ พร้อมทั้งมีความหลากหลายด้านราคาและการบริการ ที่พักควรอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวมากนักจะทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายและมีความปลอดภัย

ผู้วิจัยเลือกใช้องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5As ของ Dickman (1996) คือสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) กิจกรรม (Activities) การเข้าถึง (Access) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ที่พัก (Accommodation) มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยาประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

สุมาลี อุบลมณี (2567 : 1) กล่าวถึง การส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายถึง การดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่สนับสนุน มีบทบาท หรือกระตุ้นด้านการท่องเที่ยวโดยกำหนดมาตรฐานออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. มาตรฐานด้านแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว เช่น สนับสนุนหรือจัดให้มีเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว , สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น

2. มาตรฐานด้านบริการการท่องเที่ยว เช่น สนับสนุนหรือจัดให้มีบริการด้านความปลอดภัย , ร้านอาหาร , ของที่ระลึก , ที่พัก เป็นต้น

3. มาตรฐานด้านการตลาดท่องเที่ยว เช่น สนับสนุนหรือจัดให้มีการสร้างเส้นทางหรือ กิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

อริวิศน์ ห้วยหงษ์ทอง (2561 : 142) กล่าวถึง การวางแผนทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยประเมิน ศักยภาพของทุนทางวัฒนธรรมที่มีความพร้อมในการนำมาจัดการท่องเที่ยว และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในบริเวณใกล้เคียงในลักษณะย่อยของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 3 รูปแบบ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ การท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิต และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย (2561 : 131) กล่าวว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ควรใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตที่มีเอกลักษณ์ของชุมชน สามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้กับชุมชนและสามารถพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวต่อไปในอนาคตได้ และสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แต่จะต้องมีการจัดสรรบุคลากรและต้องหาหน่วยงานในการรับผิดชอบ และส่งเสริมในเรื่องต่าง ๆ เช่น การบำรุงรักษาสีอันสวยงามสะอาดในพื้นที่ชุมชนและการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน

ศิริพร ถาวรวิสิทธิ์ และ เสรี วงษ์มณฑา. (2564 : 244) กล่าวถึง การจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ว่าทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเข้ามาสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนการพัฒนาสร้างมรดกยุคท้องถิ่น สร้างความเข้าใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่

1. การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ยกระดับการท่องเที่ยวโดยชุมชน วิถีชีวิต และกลุ่มชาติพันธุ์

2. การส่งเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์ พัฒนาการตลาดเพื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เน้นการใช้สื่อออนไลน์ พัฒนา เครือข่ายภาคีท่องเที่ยว ยกระดับคุณภาพของการบริการของบุคลากรท้องถิ่น

3. การวางแผนนโยบายที่มีเป้าหมาย และทิศทางเดียวกัน คนในพื้นที่ต้องช่วยกันดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพดีปลูกจิตสำนึกในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี

4. การส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์เชิงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ถ่ายทอดวัฒนธรรมที่มีไปสู่คนรุ่นใหม่ให้เห็นความสำคัญและคุณค่าในวัฒนธรรมของตนภูมิใจที่จะนำเสนอความเป็นอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายถึง การสนับสนุนการกระตุ้นทางการท่องเที่ยวด้วยการวางแผนนโยบายที่มีเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน ให้มีมาตรฐานด้านแหล่งหรือกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านบริการการท่องเที่ยว ด้านการตลาดท่องเที่ยว มีการส่งเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจัดสรรบุคลากร และมีหน่วยงานในการรับผิดชอบส่งเสริมในเรื่องต่าง ๆ ทั้งการบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ชุมชนตลอดจนการส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกให้มีความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยว

2.2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

มณีวรรณ ผิวนิมและคณะ (2546) กล่าวถึงเป้าหมายในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เน้นให้ความสำคัญในเรื่องศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนโดยได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะต้องมีการสนับสนุนค่านิยมที่มีการส่งเสริมให้มีมาตรฐานการบริโภค ทรัพยากรที่ไม่ฟุ่มเฟือยอยู่ในขอบขีดความสามารถของระบบนิเวศที่จะรองรับได้คำนึงถึง ประโยชน์ของประชากรเป็นหลักหรือมีประชากรเป็นศูนย์กลาง(People centered development) เป็นการพัฒนาที่มีชุมชนเป็นฐาน (Community-base development) โดยพยายามสานประโยชน์ทาง เศรษฐกิจ เข้ากับการสงวนรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและคงอยู่ของสังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ยาวนานที่สุด

วรรณ วรชวานิช (2546) กล่าวว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต้องเป็นการพัฒนาและจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมอย่างชาญฉลาดรอบคอบระมัดระวังให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสามารถธำรงรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติ และวัฒนธรรมไว้ได้นานที่สุด และต้องก่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด ใช้ประโยชน์ได้นานที่สุด โดยไม่ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วย

หทัยรัตน์ วัฒนพฤกษ์ (2542) ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนนั้นควรจะคำนึงถึงการกระจายผลประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่น ให้คนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเป็นสำคัญ และต้องไม่ลืมที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรควบคู่ไปกับการพัฒนาการท่องเที่ยวความสำเร็จในการปฏิบัติตามแนวทางของการพัฒนาอย่างยั่งยืน จะขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการคนในท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐตลอดจนนักท่องเที่ยวเองในการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่อย่างจำกัดรอบคอบ และชาญฉลาดเพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดทั้งในปัจจุบันและ

อนาคตด้วย ดังนั้น เราสามารถแยกองค์ประกอบที่สำคัญ ของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาสถานที่ อันเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก ทางการท่องเที่ยว ให้สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว และเยี่ยมเยือน โดยมี การประเมินศักยภาพขีดความสามารถในการรองรับพื้นที่และกำหนดกิจกรรมท่องเที่ยวที่อนุรักษ์ ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวด้วย

2. องค์ประกอบด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนา เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่สภาพเดิมหรือดีกว่าเดิม และป้องกันผลกระทบ ด้านลบ จากการท่องเที่ยวโดยมีการติดตามประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

3. องค์ประกอบด้านการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการพัฒนาธุรกิจด้านบริการอำนวยความสะดวกโดยตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวให้ได้รับ ความพึงพอใจโดยมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมด้วย

4. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการพัฒนา การแสวงหานักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ซึ่งมีลักษณะเป็นคุณประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากร ท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้เข้ามาท่องเที่ยว โดยให้นักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้รับความรู้และ ประสบการณ์จากการท่องเที่ยวตามที่เขาพึงพอใจ

5. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เป็นการพัฒนาการสร้างโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมทางการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนท้องถิ่นให้สามารถจัดการการท่องเที่ยวของตนเองและให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวอันจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นเกิดความหวงแหนและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่ต่อไป

6. องค์ประกอบพัฒนาด้านจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการพัฒนาการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่าย โดยให้ความรู้และสื่อความหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเพื่อปลูกจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้ทุกฝ่ายเกิดความรักหวงแหน ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา : 2542)

พิมพ์พางา เพ็ญนารา (2564 : 97-98) ได้ให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาการท่องเที่ยวในงานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของตลาดผู้มาภาคกลางเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ไว้ว่า

1. ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อม ระบบสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ปรับปรุงคุณภาพที่พัก ร้านอาหาร รานของฝากของที่ระลึกตลอดจนบริการต่างๆ จัดทำป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้ชัดเจนและดูแลบริการสาธารณสุขในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ
2. อนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นโดยอนุรักษ์และคงสภาพความดั้งเดิมของโบราณสถานในท้องถิ่น
3. เผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่เน้นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่เยาวชนในท้องถิ่นจัดฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นให้มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลและบุคคลระหว่างหน่วยงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวระดับจังหวัด
4. แบ่งพื้นที่การใช้อยู่อาศัยในบริเวณที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ชัดเจนและจัดระบบข้อมูลในการเดินทางเพื่อควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่
5. สนับสนุนเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจร่วมกันของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศรวมถึงจัดเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายในจังหวัดและระหว่างกลุ่มจังหวัด
6. ส่งเสริมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการให้มีมาตรฐานมากขึ้นและใช้สื่อในการประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลาย

สรุปได้ว่า การพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง การปรับปรุงสภาพแวดล้อมทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานทั้งด้านสาธารณูปโภค พัฒนาธุรกิจบริการทางการท่องเที่ยว ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการตลาดการท่องเที่ยว พัฒนาจิตสำนึกทั้งนักท่องเที่ยวและชุมชนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ต้องปกป้องและรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวด้วยการบริหารจัดการอย่างรอบคอบ และไม่ให้เกิดผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว

ฐิรชญา มณีเนตร (2552) กล่าวว่า นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่เดินทางจากถิ่นพำนักที่อาศัยไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวเป็นเวลาอย่างน้อย 24 ชั่วโมงขึ้นไป ด้วยความสมัครใจและมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางที่แตกต่างกันแต่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ที่จุดหมายปลายทาง ซึ่งนักท่องเที่ยวถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยว

สุวัฒน์ จูฑากรณ์ และจริญญา เจริญสุกใส (2552) ได้ให้ความหมายของนักท่องเที่ยวไว้ว่า นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน เป็นผู้ที่เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว ซึ่งเรียกรวมกันทั้งนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้มาเยือนว่า “Visitors” จำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ

1. จำแนกตามช่วงเวลาที่ใช้ในการไปเยือนและการพักค้างคืน ณ สถานที่ที่ไปเยือนนั้นซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม

1.1 นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่มาเยือนชั่วคราว ซึ่งคืน ณ สถานที่ที่ไปเยือนนั้น

1.2 นักทัศนาจร หมายถึงผู้เยือนชั่วคราว ซึ่งพักอยู่ ณ สถานที่นั้นน้อยกว่า 24 ชั่วโมงและไม่พักค้างคืน ซึ่งได้แก่ 1) ผู้โดยสารเรือสำราญหรือเรือเดินสมุทร ซึ่งมาแวะพักเพียงชั่วคราวและไม่ได้พักค้างคืน ผู้มาเยือนที่จากสถานที่นั้นไปภายในวันเดียวกัน 2) ผู้ที่เป็นลูกเรือ (พนักงานปฏิบัติหน้าที่บนเครื่องบินและเรือโดยสาร) ซึ่งไม่ได้มีถิ่นที่อยู่อาศัย ณ ประเทศหรือสถานที่นั้น และแวะพักเพียงชั่วคราว ในเวลา ไม่เกิน 24 ชั่วโมง

2. จำแนกตามถิ่นพำนักของผู้มาเยือนซึ่งสามารถจำแนกผู้มาเยือนได้ 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้มาเยือนขาเข้า (Inbound Visitor) หมายถึงผู้มาเยือนที่มีถิ่นพำนักในต่างประเทศและเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอีกประเทศหนึ่ง

2.2 ผู้มาเยือนขาออก (outbound visitor) หมายถึง ผู้มาเยือนที่มีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศหนึ่งและเดินทางออกไปยังประเทศอื่น

2.3 ผู้มาเยือนภายในประเทศ (domestic visitor) หมายถึง ผู้มาเยือนที่มีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศและเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศนั้น

สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว (2552) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยว ถ้าไม่มีนักท่องเที่ยวการท่องเที่ยวก็จะเกิดขึ้นไม่ได้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร ดังนี้

1. นักท่องเที่ยว (Tourists) หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่อันมิใช่ ที่พำนักถาวรของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป (มีการค้างคืน อย่างน้อย 1 คืน) แต่ไม่เกิน 90 วัน เป็นการเดินทาง โดยสมัครใจ ด้วยวัตถุประสงค์ใดๆก็ตามที่มีใจ การไปประกอบอาชีพ หรือหารายได้ ทั้งนี้ผู้โดยสารมาทางเรือสำราญทางทะเลแล้วไม่พักค้างคืนบนฝั่งไม่นับเป็นนักท่องเที่ยวจำแนก

1.1 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ หรือนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (Foreign Tourists or International Tourists) หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

1.2 นักท่องเที่ยวภายในประเทศ(Domestic Tourists) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่หรือที่พำนักถาวรในประเทศไทย ในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นชาวไทยหรือชาวต่างชาติที่พำนักอาศัยถาวร อยู่ในประเทศไทยก็ได้และมีการเดินทางท่องเที่ยวไปใน จังหวัดอื่นๆ

2. นักทัศนาจร (Excursionists) หมายถึงผู้ที่เดินทางไปอยู่ในสถานที่ อันมิใช่ที่พำนักถาวรของตน ซึ่งเป็นการเดินทางไปอยู่ชั่วคราวในระยะเวลาสั้นๆ ไม่ถึง 24 ชั่วโมง (ไม่ได้ค้างคืน) และเดินทางไปโดยสมัครใจด้วยวัตถุประสงค์ใดๆก็ตามที่มีใช้การประกอบอาชีพ 15 หรือหารายได้ทั้งนี้ผู้ที่โดยสารเรือสำราญทางทะเลที่ค้างพักแรมในเรือสำราญจะถูกระบุว่าเป็นนักทัศนาจร จำแนกออกได้ดังนี้

2.1 นักทัศนาจรชาวต่างประเทศ (Foreign Excursionists) หมายถึง นักทัศนาจรชาวต่างประเทศที่เดินทางมาจากต่างประเทศมาท่องเที่ยวในประเทศไทย

2.2 นักทัศนาจรภายในประเทศ (Domestic Excursionists) หมายถึง นักทัศนาจรที่มีถิ่นที่อยู่หรือที่พำนักถาวรในประเทศไทยในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นชาวไทยหรือชาวต่างชาติที่มีถิ่นที่อยู่หรือที่พำนักถาวรอยู่ในประเทศไทยก็ได้และมีการ เดินทางท่องเที่ยวไปในจังหวัดอื่นๆ

3. ผู้มาเยือน (Visitors) หมายถึง ผู้ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยโดย จะจำแนกเป็นนักท่องเที่ยว หรือเป็นนักทัศนาจรก็ได้ตามแต่จะตรงกับคุณสมบัติหรือนิยามในข้อใด

กุลวรา สุวรรณพิมล (2548) ได้ให้ความหมายของนักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่มาเยือนชั่วคราวซึ่งมักจะมาพักอาศัยอยู่ในประเทศที่มาเยือนไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง มีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

1. เพื่อการพักผ่อน ความเพลิดเพลิน สุขภาพ การศึกษาการกีฬา
2. เพื่อดำเนินธุรกิจและการประชุมต่างๆ
3. เพื่อเยี่ยมครอบครัวและญาติพี่น้อง
4. เพื่อราชการและติดต่อราชการ

ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปในสถานที่ที่ไม่ใช่ที่พำนักอาศัยถาวรของตน เป็นการเดินทางไปชั่วคราว หรือมีการพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 90 วัน เป็นการเดินทางโดยสมัครใจ ด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่มีใช้การประกอบอาชีพหรือหารายได้

2.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2546) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลินพักผ่อนหย่อนใจและเป็นการเดินทางที่มีเงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. เดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆก็ได้ ที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพหรือหารายได้

ปรีชา แดงโรจน์ (2544) ได้ให้ความหมายของ การท่องเที่ยว ไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำโดยปกติจะเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยไม่คำนึงว่าระยะทางนั้นจะใกล้หรือไกล และการเดินทางนั้นจะมีการค้างแรมหรือไม่

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) การท่องเที่ยว เป็นเรื่องของการเดินทางที่เป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ มิใช่ถูกบังคับ หรือเพื่อสินจ้างแต่เพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เช่น เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน การศึกษาศาสนา กีฬา เยี่ยมญาติมิตร ติดต่อธุรกิจการ ประชุมสัมมนา เป็นต้น มิฉะนั้นก็จะเป็นการเดินทางที่ไม่ใช่การท่องเที่ยว

ฐิรชญา มณีเนตร (2552) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึงการเดินทางของมนุษย์จากสถานที่ใดสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งหรือการเดินทางจากถิ่นพำนักที่อาศัยไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจไปและเป็นการเดินทางด้วยเหตุผลของการท่องเที่ยว มิใช่เพื่อประกอบอาชีพ หรือหารายได้เช่น การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การเดินทางเพื่อไปชมการ แข่งขันกีฬา การเดินทางเพื่อการศึกษ การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนาการเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้องหรือเพื่อน การเดินทางเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เป็นต้น

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2542) ให้ความหมายว่าการท่องเที่ยวเป็นการนันทนาการรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่างที่มีการ เดินทางจากที่หนึ่งไปที่หนึ่ง ซึ่งมักหมายถึง เดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังอีกที่หนึ่งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการในด้าน กายภาพ ด้านวัฒนธรรม ด้านปฏิสัมพันธ์และด้านสถานะ

เกียรติคุณ รัชพร จันทรสว่าง (2546) ให้ความหมายของการท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวกายโยกย้ายของการเดินทางของบุคคลจากที่อยู่อาศัยปกติไป ยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการหารายได้

McIntosh R.W. & Gupta S. (1980) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยว เป็นการเดินทางเพื่อจุดหมายต่างๆโดยมีมูลเหตุจูงใจ 4 ประเภท ดังนี้

1. มูลเหตุจูงใจทางด้านกายภาพ หมายถึง ความต้องการท่องเที่ยวเพื่อ พักผ่อนหย่อนใจ เช่น เข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษา หรือรักษาสุขภาพ พักผ่อนตากอากาศชายทะเล หรือร่วมกิจกรรมบันเทิงอื่นๆ

2. มุลเหตุจูงใจทางวัฒนธรรม หมายถึงความต้องการเรียนรู้เรื่องต่างๆ ในแหล่งอื่นที่มีใช้ที่อยู่เดิม ไม่ว่าจะเป็นด้านศิลปวัฒนธรรม นาฏศิลป์ดุริยางคศิลป์ประเพณีต่างๆ
3. มุลเหตุจูงใจด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หมายถึง ความต้องการพบปะสังสรรค์กับผู้คนใหม่ๆ หรือเพื่อนเก่า ญาติพี่น้อง
4. มุลเหตุจูงใจด้านสถานภาพและเกียรติภูมิหมายถึง ความต้องการ พัฒนาตนเองให้มีฐานะหรือเกียรติภูมิสูงอาจเป็นไปเพื่อการศึกษาการประชุมและการติดต่อธุรกิจ

Lumsdon (1999) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ ติดต่อและสัมพันธ์กิจกรรมของบุคคลโดยสามารถเกิดขึ้นจากการที่เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนและการติดต่อธุรกิจ ซึ่งเอาเหตุผลกระบวนการ 13 แลกเปลี่ยนทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม อันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการเดินทางและการท่องเที่ยว

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังสถานที่ต่าง ๆ เป็นการชั่วคราวด้วยความสนใจและไม่แสวงหาโอกาสทางการประกอบธุรกิจ เป็นการเดินทางเพื่อการพักผ่อน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม เพื่อการศึกษา เพื่อเยี่ยมญาติพี่น้องหรือเพื่อน เป็นต้น

2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

กรมศิลปากร (2563) เผยแพร่ข้อมูลออนไลน์เมืองศรีเทพว่าเป็นเมืองโบราณที่ใหญ่เมืองหนึ่งสร้างขึ้นก่อนที่สมัยขอมมีอำนาจเข้าใจว่าพวกอินเดียซึ่งอพยพเข้ามาอยู่ในแหลมอินโดจีนคงจะตั้งขึ้นก่อนและต่อมาเมื่อขอมมีอำนาจในราว พ.ศ. 1400 คงจะชิงเมืองนี้และซ่อมแซมตกแต่งให้แข็งแรงมั่นคงยิ่งขึ้นแล้วขยายเขตเมืองออกไปอีกซากเมืองและซากโบราณสถานทั้งของพวกอินเดียและพวกขมยังปรากฏอยู่

เมืองศรีเทพนี้อยู่ห่างจากจังหวัดเพชรบูรณ์ประมาณ 122 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอศรีเทพไปทางทิศตะวันออกประมาณ 9 กิโลเมตร การเดินทางสะดวกสามารถนำรถยนต์ส่วนตัวหรือรถบัสเข้าถึงตัวเมืองศรีเทพ เมืองศรีเทพนี้ตั้งขึ้นประมาณ 1,000 ปีเศษมาแล้วในสมัยขอมมีอำนาจเดิมชื่อว่า “เมืองอภัยสาลี” เมื่อไทยได้อพยพเข้ามาอยู่ได้เปลี่ยนชื่อเมืองนี้ใหม่ว่า “เมืองศรีเทพ” พื้นที่ที่มีการตั้งเป็นอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพนั้น นับเป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทยปัจจุบัน เนื่องจากยังเป็นพื้นที่ที่ปรากฏร่องรอยหลักฐานซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยของมนุษย์ที่มีมาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมทวารวดี และเขมรตามลำดับ ซึ่งรวมระยะเวลาที่มีความเจริญรุ่งเรืองถึงกว่า 800 ปี ก่อนที่จะถูกทิ้งร้างไปด้วยสาเหตุโรคระบาดร้ายแรงหรือปัญหาภัยแล้งประการใดประการหนึ่งหรือทั้งสองประการ

ในราวปลายพุทธศตวรรษที่ 18 - ต้นพุทธศตวรรษที่ 19 อันเป็นช่วงก่อนที่วัฒนธรรมสุโขทัย และอยุธยาจะเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาแทนที่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำป่าสักมีการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยอย่างต่อเนื่องมาจนเท่าถึงปัจจุบัน ภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพมีแหล่งศึกษาประวัติศาสตร์ดังนี้

จุดที่ 1 อาคารศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์ศรีเทพ ภายในอาคารจัดแสดงนิทรรศการภาพถ่ายและสิ่งของที่ขุดพบเช่นศิลาแลง เทวรูปสมัยขอมและองค์พระพุทธรูปมหายานคันพบในบริเวณพื้นที่เมืองโบราณหรือเมืองศรีเทพในเนื้อที่ดิน 2,800 ไร่ ส่วนอายุของเมืองโบราณแห่งนี้ประมาณ 1,700 ปี ผู้ที่พบเห็นเมืองโบราณขอมคือสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพพบในปี พ.ศ. 2447 ครั้งกระนั้นเสด็จตามลำนํ้าป่าสักเพื่อเข้ามาณฑลเพชรบูรณ์หรือเมืองเพชรบูรณ์ตามประวัติกล่าวว่า มณฑลเพชรบูรณ์เป็นป่าไม้หนาทึบมากด้วยไข้ป่าหรือไข้มาลาเรีย สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพได้สำรวจในพื้นที่ลุ่มน้ำป่าสักจึงพบเมืองโบราณขนาดใหญ่แล้วก็ถ่ายภาพบันทึกไว้ซึ่งยังคงเก็บรักษาไว้อย่างดีทุกวันนี้ ต่อมาก็พบว่าเมืองนี้ชื่อเมืองศรีเทพในหนังสือตราสารของเมืองศรีเทพ การนั่งรถรางชมภายในพื้นที่ดิน 2,800 ไร่ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ เมืองชั้นนอกและเมืองชั้นในโดยเริ่มต้นที่ เมืองชั้นใน จุดแรกเจ้าหน้าที่พาแวะให้ชมคือหลุมฝังศพ ตามความเชื่อเมื่อ 1,700 ปี เสร็จ

จุดที่ 2 องค์ปราสาทสองพี่น้องหรือถ้าตามหลักพระพุทธศาสนาจะเรียกพระปราสาทสองพี่น้ององค์ปราสาทนี้มีทับนารายณ์ดั้งเดิมยังคงสวยงามมาก ๆ สำหรับปราสาทองค์ที่เมืองชั้นในสุดสันนิษฐานว่าเป็นเทวาลัยใช้ประกอบพิธีทางศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและพุทธมหายานถือว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์มีบ่อน้ำเล็ก ๆ ใช้ประกอบในพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์เมื่อครั้งกระนั้น ถัดไปคือ คลังในหรือองค์เจดีย์ใหญ่ ส่วนด้านล่างขององค์เจดีย์มีรูปปั้นคนแคระล้อมรอบยกตัวเจดีย์ขึ้นไว้เป็นความเชื่อของคนสมัยนั้นว่าคนแคระนี้มีทางสวรรค์อันวิเศษคล้าย ๆ ผู้มีพลัง

จุดที่ 3 ศาลเจ้าพ่อศรีเทพ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ของเมืองโบราณศรีเทพองค์เจ้าพ่อศรีเทพสันนิษฐานกันเองว่าชาวบ้านที่เข้ามาพบร่องรอยเมืองโบราณแห่งนี้แล้วพบเทวรูปแกะสลักด้วยหินทรายจึงจัดสร้างศาลไม้เล็ก ๆ เพื่อประดิษฐานแล้วเรียก "ศาลเจ้าพ่อศรีเทพ" คุณลักษณะแล้วน่าจะเป็นองค์เทพหญิงต่อมาองค์ที่พบเจอก็หายไปส่วนองค์เจ้าพ่อศรีเทพองค์ปัจจุบันได้สร้างขึ้นใหม่แต่คงศักดิ์สิทธิ์

สถานที่ท่องเที่ยวภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาประวัติศาสตร์ดังต่อไปนี้

1. ปราสาทสองพี่น้อง เป็นสถาปัตยกรรมเนื่องในวัฒนธรรมเขมร มีลักษณะเป็นปราสาทที่ก่อด้วยอิฐสององค์ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงเดียวกันหันหน้าไปทางทิศตะวันตกทั้งสององค์ ส่วนยอดพังทลายไปจนหมดสิ้นแล้วแต่องค์เล็กยังหลงเหลือทับหลังศิลาทรายที่มีสภาพสมบูรณ์ประดับอยู่จำหลักเป็นรูปอุมาเมศวร (พระอิศวรอุมา นาง ปารพตี (อุมา) ประทับนั่งอยู่เหนือโคศุภราชหรือนันทิ) จากลักษณะ

ทางสถาปัตยกรรมและโบราณวัตถุที่พบทำให้อนุมานได้ว่าปราสาทสองพี่น้องนี้คงสร้างขึ้นเพื่อเป็นเทวาลัยเนื่องในศาสนาฮินดู(พราหมณ์)ลัทธิไศวนิกายในราวพุทธศตวรรษที่ 17 แล้วต่อมาจึงได้ถูกเปลี่ยนแปลงเป็นศาสนสถานเนื่องในพุทธศาสนาเถรวาทในรัชสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 (พ.ศ. 1724 - 1760)

ทั้งนี้บริเวณทางเดินรูปกากบาทด้านหน้าปราสาทสองพี่น้องที่ต่อเชื่อมกับทางเดินโบราณนั้นได้มีการค้นพบเทวรูปพระอาทิตย์หรือสุริยเทพผู้เป็นเทพแห่งแสงสว่างและความอบอุ่น สลักจากศิลาทรายที่มีกำหนดอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 13 ซึ่งเมื่อนับรวมกับที่เคยพบมาก่อนแล้วอีก 5 องค์ ทำให้มีการพบทั้งหมดถึง 6 องค์ ซึ่งทั้งหมดมีกำหนดอายุอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ 12 - 13 (ปัจจุบันจัดแสดงและเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 องค์ จัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ไซมอน สมิธอเมริกา จำนวน 1 องค์ จัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี จำนวน 1 องค์ และเก็บรักษาไว้ที่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จำนวน 1 องค์) ซึ่งนับเป็นหลักฐานสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อในศาสนาฮินดูที่เคารพนับถือในพระอาทิตย์หรือสุริยเทพ อันจะมีพิธีกรรมบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับประเพณีมหาสงกรานต์ที่มีการพบเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยปัจจุบัน

2. ปราสาทศรีเทพ เป็นสถาปัตยกรรมเนื่องในวัฒนธรรมเขมรมีลักษณะเป็นปราสาทที่ก่อด้วยอิฐตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงขนาดใหญ่ หันหน้าไปทางด้านตะวันตกในแนวแกนเดียวกับปราสาทสองพี่น้องจากลักษณะทางสถาปัตยกรรมและโบราณวัตถุที่พบโดยเฉพาะทับหลังทำให้อนุมานได้ว่าคงสร้างขึ้นเพื่อเป็นเทวาลัยเนื่องในศาสนาฮินดู (พราหมณ์) ลัทธิไศวนิกายในราวพุทธศตวรรษที่ 16 - 17 ต่อมาคงมีการพยายามซ่อมแซมดัดแปลงแต่ยังไม่แล้วเสร็จเพื่อใช้เป็นศาสนสถานเนื่องในพุทธศาสนาเถรวาทในรัชสมัยของพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 (พ.ศ. 1724 - 1760) เช่นเดียวกันกับปราสาทสองพี่น้อง เนื่องจากมีการพบชิ้นส่วนสถาปัตยกรรมที่เป็นเพียงโคลนอยู่เป็นจำนวนมาก

3. เขาคลังไถ เป็นศาสนสถานสำคัญประจำเมืองที่มีขนาดใหญ่เนื่องในวัฒนธรรมทวารวดีที่สร้างขึ้นพร้อมกับสมัยแรกสร้างเมืองในราวพุทธศตวรรษที่ 12 เพื่อเป็นศาสนสถานเนื่องในพุทธศาสนาเถรวาทหรือเถรวาท แล้วต่อมาจึงได้มีการปรับเปลี่ยนเป็นศาสนสถานเนื่องในพุทธศาสนาเถรวาทในราวพุทธศตวรรษที่ 14 และคงใช้สอยตลอดมา จนกระทั่งเมืองถูกทิ้งร้างไปในราวพุทธศตวรรษที่ 18 มีลักษณะก่อด้วยศิลาแลง หันหน้าไปทางด้านทิศตะวันออก บริเวณฐานด้านทิศใต้และตะวันตกยังหลงเหลือประติมากรรมปูนปั้นรูปคนแคะที่มีศีรษะเป็นบุคคลหรือสัตว์ต่างๆ สลักกับรูปสัตว์ในท่าแบกประกอบลายพันธุ์พฤกษา ซึ่งพบและหลงเหลือประดับอยู่ที่ฐานโบราณสถานเนื่องในวัฒนธรรมทวารวดีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทยปัจจุบัน

4. ศาลเจ้าพ่อศรีเทพ เป็นที่ประดิษฐานของเจ้าพ่อศรีเทพซึ่งเป็นที่เคารพเชื่อถือของชาวอำเภอศรีเทพและบริเวณใกล้เคียงเป็นอย่างมาก โดยจะมีการจัดงานประเพณีบวงสรวงขึ้นทุกปีในระหว่างวันขึ้น 2 - 3 ค่ำ เดือน 3 (ประมาณปลายเดือนมกราคม – ต้นเดือนกุมภาพันธ์) เดิมศาลนี้จะตั้งอยู่นอกคันดินเมืองโบราณศรีเทพ ต่อมาจึงได้ย้ายมาตั้งในบริเวณด้านในประตูแสงอน (ประตูด้านทิศตะวันตก) ที่เป็นทางเข้าอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพในปัจจุบัน ตัวศาลมีลักษณะเป็นอาคารไม้ทรงไทยสองหลัง อาคารด้านหน้าใช้เป็นที่ประดิษฐานเจ้าพ่อศรีเทพ ส่วนอาคารด้านหลังใช้เป็นอาคารเอนกประสงค์สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2545 สำหรับองค์เจ้านั้นเดิมได้ใช้ประติมากรรมรูปเคารพที่ได้จากเมืองโบราณศรีเทพมาประดิษฐานเป็นองค์สมมติ แต่ต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2514 - 2515 องค์เจ้านั้นได้ถูกโจรกรรมไป ประชาชนที่เคารพนับถือจึงได้แกะสลักองค์เจ้าพ่อขึ้นใหม่ตามจินตนาการและความเชื่อเพื่อใช้เป็นรูปเคารพประจำศาลเจ้าพ่อศรีเทพสืบมาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้บริเวณด้านนอกเมืองยังมีโบราณสถานที่มีคุณค่าและน่าสนใจอีก 2 แห่ง ได้แก่

1. เขาค้างนอก เป็นศาสนสถานขนาดใหญ่เนื่องในวัฒนธรรมทวารวดี ตั้งอยู่นอกเมือง ออกไปราว 2 กิโลเมตร สันนิษฐานว่ามีลักษณะเป็นมหาสถูป มีฐานขนาดใหญ่ทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ก่อด้วยศิลาแลงที่ยังคงสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ ประดับตกแต่งฐานด้วยอาคารจำลองขนาดต่างๆอยู่โดยรอบภายในทึบตัน มีบันไดทางขึ้นทั้ง 4 ด้าน มีสถูปก่อด้วยอิฐตั้งอยู่ด้านบนล้อมรอบด้วยกำแพงแก้วและซุ้มประตู สันนิษฐานว่าน่าจะมีอายุร่วมสมัยกับโบราณสถานเขาค้างในที่ตั้งอยู่ภายในเมือง คือ ราวพุทธศตวรรษที่ 13 -14 ถือได้ว่าเขาค้างนอกเป็นศาสนสถานที่มีขนาดใหญ่และสมบูรณ์มากที่สุดในบรรดาศาสนสถานที่ร่วมสมัยเดียวกัน

2. ปราสาทฤๅษี ตั้งอยู่นอกเมืองศรีเทพออกไปราว 3 กิโลเมตร เป็นเทวาลัยในศาสนาฮินดู ลัทธิไศวนิกาย มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบเขมรโบราณ หันหน้าไปทางทิศตะวันออก ตัวปราสาทก่อด้วยอิฐไม่สอปูนตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงขนาดไม่สูงนัก และมีอาคารขนาดเล็กในบริเวณเดียวกัน ล้อมรอบด้วยแนวกำแพงก่อด้วยศิลาแลง พบโบราณวัตถุเนื่องในศาสนาฮินดู ได้แก่ ศิวลึงค์ ฐานประติมากรรมและชิ้นส่วนโคนนที สันนิษฐานว่าปราสาทฤๅษีน่าจะมีอายุเก่ากว่า หรือร่วมสมัยกับโบราณสถานปราสาทศรีเทพและปราสาทสองพี่น้อง ที่ตั้งอยู่ภายในเมืองโบราณศรีเทพ ซึ่งมีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 16

2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นวลน้อย ธนะชัยศรี (2552) ได้ศึกษาศักยภาพชุมชนตลาดน้ำดำเนินสะดวกเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพชุมชนตลาดน้ำดำเนินสะดวกเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและเพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพชุมชนตลาดน้ำดำเนินสะดวก เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ดำเนินการวิจัยด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ เลือกพื้นที่ศึกษา ในอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า ตลาดน้ำดำเนินสะดวกมีวิถีชีวิตของชุมชนที่เรียบง่าย มีความสะดวกสบาย การเดินทางใช้เรือพายและเรือนต์ในลำคลองดำเนินสะดวก จะเป็นทัศนียภาพที่สวยงามใหญ่ น้อย น่ารัก ๆ ลำน้ำชุมชนซื้อขายสินค้าการเกษตรและสินค้าหัตถกรรมพื้นเมือง ผู้เป็นเจ้าของเรือสวมเสื้อผ้าสีทึบ สวมหมวกและอบใบลานสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศแล้วปรากฏการณ์เช่นว่านี่ถือเป็นสิ่งมหัศจรรย์อย่างหนึ่งที่เดียว สำหรับศักยภาพชุมชนตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่มีมาก ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเช่น วัดโชติทายการามเป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ บ้านเจ๊กฮวดมหาดเล็ก สมัยโบราณวัดราษฎร์เจริญธรรม วัดหลักกระต๊ามาราม วัดโคกหลวง นอกจากเป็นโบราณสถานแล้ว ยังร่มรื่นไปด้วยต้นลำต้นขนาดยักษ์ วัดประสาธลสิทธิ์เป็นวัดที่ประดิษฐานรูปปั้นหลวงพ่อดำรัตนโรจน์ฤทธิ์ซึ่งชาวบ้านนับถือและศรัทธาในความศักดิ์สิทธิ์แนวทางการส่งเสริมศักยภาพชุมชนตลาดน้ำดำเนินสะดวกเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ท้องถิ่น ประชาชน และเอกชนทุกหน่วยงานร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว การฟื้นฟูเศรษฐกิจพื้นฐานในระดับชุมชน สร้างรายได้ให้มีคุณค่าทางวัฒนธรรม สิ่งเหล่านี้สามารถยืนอยู่บนฐานรากของตัวเอง ตามการจัดโครงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัดต่างๆในเขตอำเภอดำเนินสะดวก จัดทำแผนแม่บทในอนุรักษ์วัดไทยให้ยั่งยืน เอกชนต้องช่วยกันสร้างความประทับใจโดยการให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวท้องถิ่นควรนำนโยบายด้านการอนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม วัฒนธรรมและโบราณคดี ให้เป็นแผนปฏิบัติการโดยเน้นให้มีผลในทางปฏิบัติและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนการดำเนินงานปกป้องคุ้มครองและฟื้นฟูโดยจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาจังหวัดและท้องถิ่นนำกฎหมายของหน่วยงานต่างๆมาใช้เป็นมาตรการในการปกป้องและฟื้นฟูแหล่งศิลปกรรมวัฒนธรรม ต้องรณรงค์ให้ประชาชนคนในท้องถิ่น ศึกษาหลักไตรสิกขา เพื่อจะได้มีจิตสำนึก และคุณธรรม เพื่อจะได้นำมาปฏิบัติตามจะช่วยให้ชุมชนนี้เกิดการฟื้นฟู มีความเจริญรุ่งเรืองปัจจุบันการบริหารจัดการส่วนใหญ่บริหารงานโดยเอกชน และเทศบาลตำบลดำเนินสะดวกได้มีส่วนร่วม มีกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำ เพิ่มมากขึ้น มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องกับความต้องการกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนควบคู่ไปกับการรักษามรดกทางด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญา การจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็น 37 ธรรมและการประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอโดยให้ชุมชน มีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมของตลาดน้ำ การประชาสัมพันธ์ การผลิตและการพัฒนาให้เจริญต่อไป

ปกาศิต พันธุ์เพ็ง (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวตลาดจตุจักรของนักท่องเที่ยว การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวตลาดจตุจักรของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยว

ตลาดนัดจตุจักรซึ่งสื่อสารภาษาอังกฤษได้จำนวน 400 คน โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีแรงจูงใจทางการท่องเที่ยวในระดับมากในทุกด้าน องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวมีผลต่อการตัดสินใจในการท่องเที่ยวตลาดนัดจตุจักรในระดับมากทุกด้านเช่นกัน ผลจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุและการศึกษา ต่างกัน มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านของอาชีพ รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิไลวรรณ สว่างแก้ว (2561) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของภาพลักษณ์องค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวตลาดน้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาตลาดน้ำคลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากร คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 120 ชุด โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของตลาดน้ำคลองพระองค์เจ้าไชยานุชิตอยู่ในระดับมาก สำหรับการรับรู้ถึงองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวของตลาดน้ำโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในขณะที่รายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวมีการรับรู้ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดตามด้วยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านสิ่งดึงดูดใจ เมื่อพิจารณาแรงจูงใจในการท่องเที่ยวตลาดน้ำพบว่า นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจด้านปัจจัยหลักในการมาท่องเที่ยวมากกว่าด้านปัจจัยดิ่งผลการทดสอบสมมติฐานภาพลักษณ์การท่องเที่ยวการรับรู้ถึงองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และแรงจูงใจด้านปัจจัยหลักส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวตลาดน้ำคลองพระองค์เจ้าไชยานุชิตของนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนการรับรู้ถึงองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และแรงจูงใจด้านปัจจัยดิ่งไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นันทิดา สุธรรมวงศ์ และจันทรา เหมเหมาะ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวบริเวณอุทยานแห่งชาติหาดขนอม หมู่เกาะทะเลใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวบริเวณอุทยานแห่งชาติหาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ส่วนใหญ่คือกิจกรรมถ่ายภาพ คิดเป็นร้อยละ 56.40 รองลงมา คือ

กิจกรรมดูทิวทัศน์คิดเป็นร้อยละ 46.20 และพบว่ากิจกรรมขี่จักรยานเสือภูเขาเป็นกิจกรรมที่ กลุ่มตัวอย่างเคยทำ น้อยที่สุด แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวบริเวณ อุทยานแห่งชาติหาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้มากที่สุด คือ ได้ท่องเที่ยวโดยไม่ทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติและ แรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจต่อการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติหาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือเป็นแหล่งทิวทัศน์สวย ยากลำบาก และเสี่ยงภัยเพื่อการผจญภัย รองลงมาคือ มีความสันโดษ สงบ ห่างไกลจากผู้คน

บุญเหลือ มีประวัติและคณะ (2553) ศึกษาเรื่องปัจจัยของแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยว พระราชวังบางปะอินของนักท่องเที่ยวชาวไทย เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยของแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวพระราชวังบางปะอินของนักท่องเที่ยวชาวไทย ตามปัจจัยส่วนบุคคล ศึกษาจากกลุ่ม ตัวอย่าง นักท่องเที่ยวพระราชวังบางปะอิน จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิงอายุระหว่าง 30-35 ปีระดับการศึกษาปริญญาตรีตำแหน่งพนักงานบริษัทเอกชน ปัจจัยของ แรงจูงใจระดับมากที่สุด คือ ด้านอารมณ์ และการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลในการ ท่องเที่ยว พระราชวังบางปะอิน พบว่า เพศอายุระดับการศึกษาอาชีพ สถานภาพ และที่อยู่อาศัยที่ ต่างกัน ไม่ทำ ให้ปัจจัยของแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวพระราชวังบางปะอินต่างกัน ยกเว้น รายได้ ต่างกัน ทำให้ ปัจจัยของแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวต่างกัน

บงกช ฤทธิชัยนุวัฒน์ งามสม (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเยือน ภูเก็ตหลังจากเกิดภัยพิบัติคลื่นยักษ์สึนามิโดยการสุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำนวน 506 คน ที่ เดินทาง ไปยังภูเก็ต ระหว่างวันที่ 24 ธันวาคม 2548 ถึง 1 กุมภาพันธ์ 2549 (ช่วงคริสต์มาส ปีใหม่ 2549 และ ตรุษจีน 2549) พบว่านักท่องเที่ยวส่วนมากเดินทางมาจาก สแกนดิเนเวีย เยอรมัน ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส และไทย เหตุผลหลัก 10 ประการ ที่นักท่องเที่ยวไป เยือนภูเก็ต หลังจากเกิดคลื่นยักษ์สึนามิเรียงตามลำดับความสำคัญ จาก 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง 5 เห็นด้วยอย่าง ยิ่ง ได้แก่ สภาพอากาศที่ดีบรรยากาศผ่อนคลาย ธรรมชาติสวยงาม ความคุ้มค่าการบริการของคนไทย วัฒนธรรมที่น่าสนใจ อาหารหลากหลาย โรงแรมที่พักมีคุณภาพดี ภาพลักษณ์ ความเป็นมิตรของคน ไทยที่ช่วยชาวต่างชาติในเหตุการณ์สึนามิ งานวิจัยยังพบว่านักท่องเที่ยวที่เลือกมาเยือนภูเก็ตภายหลัง สึนามิเป็นนักท่องเที่ยวที่เคยไปเยือนภูเก็ตแล้วมีความผูกพันกับสถานที่จึงกลับมาเที่ยวอีก

อนพัทธ์ หนองคู (2563) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมและปัจจัยด้านสื่อดิจิทัลทางการตลาดที่มีผลต่อ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่สวนดุสิต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม การใช้สื่อดิจิทัลทางการตลาดในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว และเพื่อศึกษาปัจจัยด้าน สื่อดิจิทัลทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นตอนต้นจนถึงวัยกลางคน ซึ่งเป็น Generation Z และ กลุ่ม Generation M (Millennial) โดยช่องทางที่ทราบข่าว/ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ ได้แก่ ค้นหาข้อมูลจากโซเชียลมีเดีย/สื่อดิจิทัล และพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลทางการตลาดในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวัตถุประสงค์ในการใช้สื่อดิจิทัลที่หลากหลาย และมักใช้สื่อดิจิทัลมากกว่า 1 ประเภท โดยส่วนใหญ่ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ โฆษณาออนไลน์ และการส่งเสริมการขายออนไลน์ ตามลำดับ และผู้ประกอบการก็พัฒนาบริการออนไลน์สำหรับการใช้บริการการท่องเที่ยว รวมทั้งข้อมูลต่างๆ ที่สื่อสารผ่านอุปกรณ์ดิจิทัล Application โดยเป็นการสื่อสารตลาดแบบผสมผสานกัน (Integrated Marketing Communication) และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทุกปัจจัยสื่อดิจิทัลทางการตลาดมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการตัดสินใจมาท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว และมีความสัมพันธ์ในทางบวก ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 และความคิดเห็นด้านปัจจัยสื่อดิจิทัลทางการตลาดไม่มีความแตกต่างกันของนักท่องเที่ยวแต่ละด้าน (เพศ รายได้ การศึกษา) ยกเว้นบางปัจจัย เช่น ปัจจัยด้านบุคคล หรือพนักงาน ของนักท่องเที่ยวในแต่ละระดับรายได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

นนท์ฉัตร วีรานุกัตต์ และเกศรา สุกเพชร (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนของไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนของไทย จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียด พบว่า มีทั้งสิ้น 5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนของไทยประกอบด้วย 1) ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชน 2) ศักยภาพของพื้นที่ท่องเที่ยว 3) การจัดการรายได้และผลประโยชน์ 4) บทบาทและภาวะผู้นำของชุมชน และ 5) ศักยภาพของคนในพื้นที่ จากนั้นนำปัจจัยดังกล่าวมาสังเคราะห์และศึกษาความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรแฝงเพื่อหาข้อค้นพบว่าปัจจัยดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องและส่งผลถึงกันอย่างไร เพื่อนำเสนอแนวทางในการเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยวให้กับการท่องเที่ยวโดยชุมชนของไทยสืบไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เพื่อศึกษาแรงจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยจำแนกลักษณะด้านประชากรศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยเปรียบเทียบตามลักษณะประชากรศาสตร์ ศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ และเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ในช่วงเดือนกันยายน 2566 ถึงเดือน พฤษภาคม 2567

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยเข้ามาเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ในช่วงเดือนกันยายน 2566 ถึงเดือน พฤษภาคม 2567 การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร (Finite Population) ตามวิธีของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) กำหนดให้แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

$$\square = \frac{\square}{1 + \square \square^2}$$

$$\square = \frac{50,361}{1 + 50,361(0.05)^2}$$

$$= 396.847$$

ข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยว (อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ : 2566) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565–30 กันยายน 2566 นักท่องเที่ยวชาวไทย ปี พ.ศ. 2566 มีจำนวน 50,361 คน จากการแทนค่าในสูตรได้ 396.847 ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 ตัวอย่าง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Convenience Sampling) จนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามต้องการ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ คือ แบบสอบถามปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพโดยทั่วไปของนักท่องเที่ยวได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และภูมิลำเนา มีทั้งหมด 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลองค์ประกอบแรงจูงใจ 5As ของ Dickman (1996) คือ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) กิจกรรม (Activities) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Access) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) และ ที่พัก (Accommodation) มีทั้งหมด 24 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ที่มีต่อปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแนวแบบสอบถามสร้างให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และมาจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิดแนวทฤษฎีแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการใช้วิธีการนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) ได้ค่าเท่ากับ .934 แล้วได้นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการพิจารณาไปทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach, 1974) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .872

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาชมอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพจำนวน 400 ฉบับ ในช่วงเดือนกันยายน 2566 ถึงเดือน พฤษภาคม 2567

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย อินเทอร์เน็ต และข้อมูลสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for Window เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยาน

ประวัติศาสตร์ศรีเทพตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน โดยการทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างด้วยค่า Independent Samples T-Test และการทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยค่า One-Way ANOVA ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการวิจัยสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยเชิงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพแสดงออกมาเป็นค่าเฉลี่ย (average) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานนักท่องเที่ยวที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันจะมีระดับแรงจูงใจแตกต่างกันใช้สถิติ (T-test) และการทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยค่า One-Way ANOVA

การแจกแจงความถี่แต่ละระดับ และการกำหนดค่าน้ำหนักมาตราส่วนของข้อคำถาม ในการให้คะแนนข้อมูลปัจจัยเชิงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ มีเกณฑ์ 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นระดับมาก
- 3 หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

การหาค่าเฉลี่ยของแต่ละระดับ โดยการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยกำหนดช่วงค่าเฉลี่ยของระดับความรู้สึกหรือความคิดเห็น เพื่อแปรผลตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best. 1981: 82) มีรายละเอียดดังนี้

4.21 - 5.00	หมายถึง	สำคัญมากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง	สำคัญมาก
2.61 - 3.40	หมายถึง	สำคัญปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง	สำคัญน้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง	สำคัญน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ ในบทนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายและทดสอบสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรแต่ละตัว ซึ่งข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามที่มีคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์ โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 400 ชุด มาทำการวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนา โดยแจกแจงค่าความถี่และร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 4-1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	132	33.0
หญิง	268	67.0
รวม	400	100

จากตารางที่ 4-1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 และเพศชาย จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0

ตารางที่ 4-2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	93	23.3
21 – 40 ปี	251	62.7
41 – 60 ปี	52	13.0
60 ปี ขึ้นไป	4	1.0
รวม	400	100

จากตารางที่ 4-2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 40 ปี จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 รองลงมา คืออายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 มีอายุระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และมีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	321	80.3
สมรส	75	18.7
แยกกันอยู่	2	0.5
หย่าร้าง	2	0.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 80.3 รองลงมา คือ มีสถานภาพสมรส จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 และมีสถานภาพแยกกันอยู่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 สถานภาพหย่าร้าง จำนวน 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	8	2.0
มัธยมศึกษา	84	21.0
ปริญญาตรี	283	70.8
สูงกว่าปริญญาตรี	25	6.2
รวม	400	100

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 70.8 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2 ระดับประถมศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5000 บาท	137	34.3
5,001 – 9,000 บาท	73	18.2
9,001 – 1,2000 บาท	60	15.0
12,001 – 17,000 บาท	44	11.0
17,001 – 21,000 บาท	18	4.5
21,001 – 25,000 บาท	19	4.7
25,001 ขึ้นไป	49	12.3
รวม	400	100

จากตารางที่ 4-5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001-9000 บาท จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 9,001-1,2000 บาท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 ขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 12,001-17,000 บาท จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 21,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.7 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 17,001-21,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-6 ตารางแสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
นักเรียน / นักศึกษา	228	57.0
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	63	15.8
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	38	9.5
พนักงานบริษัท	34	8.5
รับจ้างทั่วไป	23	5.7
เกษตรกร	7	1.8
อื่นๆ	7	1.8
รวม	400	100

จากตารางที่ 4-6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 38 คนคิดเป็นร้อยละ 9.5 อาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 อาชีพเกษตรกร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 และอาชีพอื่นๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามที่พักอาศัยในปัจจุบัน

ที่พักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
จังหวัดเพชรบูรณ์	266	66.5
จังหวัดอื่น ๆ	134	33.5
รวม	400	100

จากตารางที่ 4-7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีที่พักอาศัยในปัจจุบันอยู่ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 66.5 และมีที่พักอาศัยในปัจจุบันอยู่จังหวัดอื่น ๆ จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ในส่วนนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ในรูปแบบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5 ระดับ โดยมีการกำหนดเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

4.21 - 5.00	สำคัญมากที่สุด
3.41 - 4.20	สำคัญมาก
2.61 - 3.40	สำคัญปานกลาง
1.81 - 2.60	สำคัญน้อย
1.00 - 1.80	สำคัญน้อยที่สุด

ตารางที่ 4-8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจ

ด้านสิ่งดึงดูดใจ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ความมีชื่อเสียงของอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ	3.98	.913	มาก
2. ความสวยงามของศรีเทพ	4.10	.927	มาก
3. ความมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว	4.13	.855	มาก
4. ศรีเทพมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และ สิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่มีความเก่าแก่	4.12	.924	มาก
5. ศรีเทพมีคุณค่าต่อการศึกษา และการเรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์	4.17	.925	มาก
ภาพรวม	4.10	.428	มาก

จากตารางที่ 4-8 ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจโดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และ ค่า S.D. เท่ากับ 0.428 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ศรีเทพมีคุณค่าต่อการศึกษา และการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ค่า S.D. เท่ากับ 0.925

ตารางที่ 4-9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึง

ด้านการเข้าถึง	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
7. การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก	3.73	1.129	มาก
8. เส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย	3.74	1.080	มาก
9. ป้ายบอกทางมีความชัดเจน และเพียงพอต่อการเดินทางเข้าถึง	3.76	1.130	มาก
10. มีความหลากหลายในการเดินทาง เช่น รถทัวร์ รถตู้	3.65	1.154	มาก
ภาพรวม	3.71	.592	มาก

จากตารางที่ 4-9 ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านด้านการเข้าถึง โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และ ค่า S.D. เท่ากับ 0.592 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ป้ายบอกทางมีความชัดเจน และเพียงพอต่อการเดินทางเข้าถึง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 ค่า S.D. เท่ากับ 1.130

ตารางที่ 4-10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรม

ด้านกิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
11. มีเจ้าหน้าที่บริการข้อมูลภายในแหล่งท่องเที่ยว	3.89	.995	มาก
12. มีบริการร้านค้าที่ระลึกภายในแหล่งท่องเที่ยว	3.80	1.099	มาก
13. บริการนั่งรถรางชมสถานที่ท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ	3.78	10.52	มาก
14. การบริการเช่าจักรยานปั่นรอบอุทยานประวัติศาสตร์	3.74	1.089	มาก
ภาพรวม	3.80	.556	มาก

จากตารางที่ 4-10 ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านด้านกิจกรรม โดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และ ค่า S.D. เท่ากับ 0.556 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีเจ้าหน้าที่บริการข้อมูลภายในแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ค่า S.D. เท่ากับ 0.995

ตารางที่ 4-11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยว
สิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
15. ความชัดเจนของป้ายสัญลักษณ์ประชาสัมพันธ์บอก จุดบริการ	3.83	1.088	มาก
16. จุดให้บริการมีความเหมาะสมและเข้าถึงได้สะดวก	3.77	.994	มาก
17. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่งพัก ร้านค้า ฯ	3.72	.933	มาก
18. ความสะอาดของสถานที่ให้บริการ	3.84	1.019	มาก
19. ที่จอดรถภายในแหล่งท่องเที่ยวมีเพียงพอ	3.85	.870	มาก
20. สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่อนักท่องเที่ยวมีความ เพียงพอ เช่น สาธารณูปโภค น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณ โทรศัพท์ ห้องสุขา ตู้ATM ฯ	3.65	.995	มาก
ภาพรวม	3.77	.398	มาก

จากตารางที่ 4-11 ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมใน
ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 และ ค่า S.D. เท่ากับ 0.398 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ที่จอดรถภายในแหล่งท่องเที่ยวมีเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ค่า S.D. เท่ากับ
0.870

ตารางที่ 4-12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านที่พัก

ด้านที่พัก	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
21. ที่พักมีความปลอดภัย	3.63	.892	มาก
22. ห้องพักรมเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว	3.63	1.177	มาก
23. ราคาห้องพักเหมาะสม	3.66	.893	มาก
24. พนักงานมีการบริการที่ดี	3.79	.868	มาก
ภาพรวม	3.67	.504	มาก

จากตารางที่ 4-12 ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านที่พัก โดยรวมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.67 และ ค่า S.D. เท่ากับ 0.504 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ
พนักงานมีการบริการที่ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ค่า S.D. เท่ากับ 0.868

ส่วนที่ 3 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

- ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันด้านเพศของนักท่องเที่ยวมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

- การเปรียบเทียบนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้แตกต่างกัน มีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์แตกต่างกัน โดยผู้วิจัยใช้สถิติการทดสอบ t-test กับตัวแปร ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4-13 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามเพศ

ปัจจัยแรงจูงใจ	T	sig	ผลการทดสอบ
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	3.309	0.070*	
ด้านการเข้าถึง	0.007	0.935	
ด้านกิจกรรม	0.046	0.831	
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.196	0.147	
ด้านที่พัก	0.303	0.582	
แรงจูงใจในการท่องเที่ยว	0.126	0.723	ไม่แตกต่าง

ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4-13 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามเพศ ด้วยค่าสถิติ T-test โดยรวมไม่แตกต่างกัน (Sig.=0.723) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศที่ต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันส่งผลต่อปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจที่ต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-14 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ

ปัจจัยแรงจูงใจ	F	sig	ผลการทดสอบ
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	0.434	0.784	
ด้านการเข้าถึง	1.478	0.208	
ด้านกิจกรรม	0.582	0.676	
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	1.875	0.114	
ด้านที่พัก	1.062	0.375	
แรงจูงใจในการท่องเที่ยว	0.501	0.735	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4-14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ด้วยค่าสถิติ F-test โดยรวมไม่แตกต่างกัน (Sig.=0.735) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุที่แตกต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-15 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามสถานภาพ

ปัจจัยแรงจูงใจ	F	sig	ผลการทดสอบ
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	0.346	0.792	
ด้านการเข้าถึง	3.288	0.021*	
ด้านกิจกรรม	0.909	0.437	
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	5.605	0.001*	
ด้านที่พัก	1.299	0.274	
แรงจูงใจในการท่องเที่ยว	2.640	0.049*	แตกต่าง

จากตารางที่ 4-15 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามสถานภาพ ด้วยค่าสถิติ F-test โดยรวมแตกต่างกัน (Sig.=0.049) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพที่แตกต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพที่ต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยด้านการเข้าถึงและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-16 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัจจัยแรงจูงใจ	F	sig	ผลการทดสอบ
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	0.118	0.949	
ด้านการเข้าถึง	1.507	0.212	
ด้านกิจกรรม	1.499	0.214	
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.761	0.516	
ด้านที่พัก	0.822	0.482	
แรงจูงใจในการท่องเที่ยว	0.609	0.609	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4-16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษา ด้วยค่าสถิติ F-test โดยรวมไม่แตกต่างกัน (Sig.=0.609) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-17 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามรายได้

ปัจจัยแรงจูงใจ	F	sig	ผลการทดสอบ
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	1.305	0.254	
ด้านการเข้าถึง	2.631	0.016*	
ด้านกิจกรรม	1.610	0.143	
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.954	0.456	
ด้านที่พัก	1.301	0.255	
แรงจูงใจในการท่องเที่ยว	1.825	0.093	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4-17 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามรายได้ ด้วยค่าสถิติ F-test โดยรวมไม่แตกต่างกัน (Sig.=0.093) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ที่แตกต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันส่งผลต่อปัจจัยด้านเข้าถึงที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-18 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอาชีพ

ปัจจัยแรงจูงใจ	F	sig	ผลการทดสอบ
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	3.082	0.006*	
ด้านการเข้าถึง	1.850	0.088	
ด้านกิจกรรม	1.144	0.336	
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.496	0.811	
ด้านที่พัก	0.572	0.703	
แรงจูงใจในการท่องเที่ยว	2.333	0.032*	แตกต่าง

จากตารางที่ 4-18 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอาชีพ ด้วยค่าสถิติ F-test โดยรวมแตกต่างกัน (Sig.=0.032) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพที่ต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันส่งผลต่อปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจที่ต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-19 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามภูมิลำเนา

ปัจจัยแรงจูงใจ	T	sig	ผลการทดสอบ
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	2.065	0.152	
ด้านการเข้าถึง	0.532	0.466	
ด้านกิจกรรม	0.131	0.718	
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.077	0.782	
ด้านที่พัก	0.017	0.898	
แรงจูงใจในการท่องเที่ยว	0.060	0.807	ไม่แตกต่าง

จากตารางที่ 4-19 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามภูมิลำเนา ด้วยค่าสถิติ T-test โดยรวมไม่แตกต่างกัน (Sig.=0.807) หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาที่ต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-20 ตารางสรุปการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยมีผลต่อแรงจูงใจต่อการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ด้านอื่นๆ

ลักษณะประชากรศาสตร์	T	sig	ผลการทดสอบ
เพศ	0.126	0.723	ไม่แตกต่าง
ภูมิลำเนา	2.159	0.142	ไม่แตกต่าง
อายุ	0.501	0.735	ไม่แตกต่าง
สถานภาพ	2.640	0.049*	แตกต่าง
ระดับการศึกษา	0.609	0.609	ไม่แตกต่าง
รายได้	1.825	0.093	ไม่แตกต่าง
อาชีพ	2.333	0.032*	แตกต่าง

ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4-20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ ด้วยค่าสถิติ T-test ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศ และภูมิลำเนา มีค่า Sig. เท่ากับ 0.723 และ 0.142 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 หมายความว่า เพศที่แตกต่างกัน และภูมิลำเนาที่แตกต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจปัจจัยในการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาค่าสถิติ F-test (ANOVA) ผลการวิเคราะห์พบว่า อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ มีค่า Sig. เท่ากับ .0735, 0.609 และ 0.093 ตามลำดับ ซึ่งมีค่า Sig. มากกว่า 0.05 หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน ระดับการศึกษาแตกต่างกัน และรายได้แตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจปัจจัยในการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน

ขณะที่สถานภาพมีค่า Sig. เท่ากับ .049 และ อาชีพมีค่า Sig. เท่ากับ .032 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 หมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพที่ต่างกันและอาชีพแตกต่างกัน จะมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจปัจจัยผลักดันให้เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้สถิติ LSD ซึ่งได้ผลลัพธ์ดังตารางที่ 4.21 และตาราง 4.22 ดังนี้

จากตารางที่ 4-15 พบว่า สถานภาพที่แตกต่างกันส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันเพื่อให้ทราบว่าคู่ใดแตกต่างกันจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้การวิเคราะห์ Post Hoc แบบ LSD

ตารางที่ 4-21 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ของลักษณะประชากรศาสตร์ จำแนกตามสถานภาพ

สถานะ	ค่าเฉลี่ย	โสด	สมรส	แยกกันอยู่	หย่าร้าง
โสด	3.8193	-	-	-	0.36279*
สมรส	3.8562	-	-	-	0.39971*
แยกกันอยู่	3.6522	-	-	-	-
หย่าร้าง	3.4565	-0.36279*	-0.39971*	-	-

จากตารางที่ 4-21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์แตกต่างกันกับสถานภาพของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 2 คู่ที่แตกต่างกัน คือ 1) หย่าร้าง กับ โสด และ 2) หย่าร้าง กับ สมรส กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่มีสถานะหย่าร้างมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์น้อยกว่ากลุ่มสถานะโสดและสมรส โดยผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ -0.36279 และ -0.39971 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4-18 พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ต่างกัน เพื่อให้ทราบว่าคู่ใดแตกต่างกันจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้การวิเคราะห์ Post Hoc แบบ LSD

ตารางที่ 4-22 แสดงการเปรียบเทียบรายคู่ของลักษณะประชากรศาสตร์ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ค่าเฉลี่ย	นักเรียน/ นักศึกษา	รับ ราชการ	ค้าขาย	พนักงาน บริษัท	รับจ้าง	เกษตรกร	อื่นๆ
นักเรียน/ นักศึกษา	3.8232	-	-	-	-	-	-	-
รับราชการ	3.8737	-	-	-	0.12345*	-	0.21532*	-
ค้าขาย	3.8719	-			0.12249*		0.21347*	
พนักงาน บริษัท	3.7494	-	- 0.12345*	- 0.12249*	-	-	-	-
รับจ้าง	3.8053	-	-	-	-	-	-	-
เกษตรกร	3.6584	-	-0.21532*	-0.21347*	-	-	-	-
อื่นๆ	3.7081	-	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 4-22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์แตกต่างกันกับอาชีพของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมี 2 คู่ที่แตกต่างกัน คือ 1) พนักงานบริษัท กับ กลุ่มอาชีพรับราชการและค้าขาย กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่เป็นพนักงานบริษัทมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์น้อยกว่ากลุ่มอาชีพรับราชการและค้าขาย โดยผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ -0.12345 และ -0.12249 ตามลำดับ 2) เกษตรกร กับกลุ่มอาชีพรับราชการและค้าขาย กล่าวคือนักท่องเที่ยวที่เป็นเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์น้อยกว่ากลุ่มอาชีพรับราชการและค้าขาย โดยผลต่างเฉลี่ยเท่ากับ -0.21532 และ -0.21347 ตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวข้างต้นรวมถึงการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงดำเนินการศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยแยกพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านสิ่งดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นว่า “แหล่งท่องเที่ยวมีความสวยงามและเป็นเอกลักษณ์ แต่ยังมีชื่อเสียงและยังสร้างแรงจูงใจไม่มากพอสำหรับการตัดสินใจในเดินทางของนักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวยังไม่เป็นที่ดึงดูดใจสำหรับเด็ก และยังไม่สามารถสร้างแรงจูงใจเพียงพอสำหรับคนในจังหวัดเพชรบูรณ์”

จากแบบสอบถามพบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านสิ่งดึงดูดใจมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$) พิจารณาเป็นรายด้านจากมากที่สุดพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในด้านคุณค่าต่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ความเป็นเอกลักษณ์ของเมืองโบราณ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความสวยงาม และมีความมีชื่อเสียง ตามลำดับ

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) เป็นองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญมากที่สุดที่เป็นแรงจูงใจดึงดูดให้คนเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพมีความสวยงามและมีความเป็นเอกลักษณ์ ควรมีการสิ่งจูงใจให้กลุ่มวัยเรียนตั้งแต่ในระดับต้นถึงระดับสูงมีความสนใจมาท่องเที่ยวมากขึ้นที่นอกเหนือจากการเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ควรมีการวางแผนสร้างสิ่งก่อสร้างที่กลมกลืนกับเมืองมรดกโลกออกแบบอาคารบ้านเรือนที่ไม่ขัดต่อเมืองมรดกโลกอันจะเป็นที่ตื่นตาตื่นใจสำหรับนักท่องเที่ยวในด้านสถาปัตยกรรมการสร้างบ้านเมืองร่วมสมัย

2. ด้านการเข้าถึง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ไม่มีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน, ถนนระหว่างแยกศรีเทพถึงอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพมีความคับแคบและทรุดโทรมทำให้การจราจรติดขัด, ไม่มีบริการรถโดยสารประจำทางเข้าสู่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ”

จากแบบสอบถามพบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) พิจารณาเป็นรายด้านจากมากที่สุดพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับป้ายบอกทางที่ชัดเจนเพียงพอ มีเส้นทางในการเข้าถึง

แหล่งท่องเที่ยวที่ปลอดภัย การเดินทางมีความสะดวก มีความหลากหลายของรถบริการขนส่งทั้งรถทัวร์และรถตู้ ตามลำดับ

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบอาจนำปัญหาและข้อเสนอแนะไปดำเนินการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาเส้นทาง เพื่อให้มีระบบสาธารณูปโภคด้านถนนหนทางที่ดี มีความปลอดภัย นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีสวัสดิภาพ ทั้งนี้จะเป็นการสร้างความปลอดภัยด้านการเดินทาง รวมถึงการจัดทำป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน นอกจากนี้ควรดำเนินการบริหารจัดการด้านการขนส่งมวลชนให้มีบริการรถตู้ หรือ รถทัวร์ที่สะดวกต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างถิ่นเพิ่มขึ้น

3. ด้านกิจกรรม นักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นว่า “สถานที่ท่องเที่ยวมีความห่างไกลกัน ควรหาจุดเชื่อมโยงที่น่าสนใจ เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยว, ไม่ค่อยมีกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น การเข้าชุดไทย น่าจะมีการจัดงานในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ เช่น ถนนคนเดิน”

จากแบบสอบถามพบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านกิจกรรมมาก ($\bar{x} = 3.80$) พิจารณาเป็นรายด้านจากมากที่สุดพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ร้านขายสินค้าที่ระลึก รถรางนำชมภายในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ และการเช่าปั่นจักรยาน ตามลำดับ

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยว ควรให้ชุมชนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนที่เป็นจุดระหว่างทางการเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ บริเวณอำเภอศรีเทพ และต้องให้มีการกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยวระหว่างการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวจุดหมายอื่น รวมถึงเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมสถานที่อื่นด้วย การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใหม่ ๆ จะเป็นการดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น อาจทำให้เกิดความประทับใจมากยิ่งขึ้นและกลับมาเที่ยวซ้ำ

จัดโปรแกรมท่องเที่ยวเชื่อมต่ออุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพไปยังแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เพราะชุมชนมีวัฒนธรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงพร้อมสนับสนุนการท่องเที่ยว อาจให้ชุมชนมีบริการรถนำเที่ยว (รถอีเก้ง) สำหรับบริการนักท่องเที่ยวไปยังจุดเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่ต่าง ๆ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจักสาน การเลี้ยงปลา ไก่ มีศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงที่พร้อมบริการนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในศรีเทพก็มีความต้องการพัฒนาอาชีพด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีต้นทุนเดิมอยู่แล้ว จากการ

สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวก็มีความต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมในชุมชนที่มีความแตกต่างกัน จัดการให้มีการเชื่อมโยงจุดบริการท่องเที่ยวระหว่างบ้านบึงนาจาน (บ้านบึงนาจาน) ไปยังบ้านศรีเทพน้อย (ตลาดนัดวิถี และอาหารท้องถิ่น)

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวจำนวนมากได้แสดงความคิดเห็นว่า “ไม่มีร้านค้าจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มรวมถึงร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก, สถานที่จอดรถมีไม่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวในช่วงจัดงานแสดงแสงสีเสียง, ในงานมหัศจรรย์แสงสี ณ ศรีเทพสู่มรดกโลก มีแสงสว่างไม่เพียงพออาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้, ควรมีการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านขยะเนื่องจากเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่สำคัญ, มีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว, ไม่มีช่องทางการชำระเงินแบบออนไลน์ และไม่มีตู้ ATM ไว้บริการ, ที่นั่งสำหรับพักผ่อนไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยวรวมทั้งไม่มีอาคารที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวในฤดูฝน, ห้องน้ำไม่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว”

จากแบบสอบถามพบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมาก ($\bar{x} = 3.77$) พิจารณาเป็นรายด้านจากมากที่สุดพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับที่จอดรถ ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน จุดให้บริการเข้าถึงง่ายมีความสะดวก มีที่นั่งพักเพียงพอ ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มเพียงพอ และด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน ตามลำดับ

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยว ควรมีการจัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวโดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีการบริหารจัดการร้านค้าจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม และจำหน่ายสินค้าที่ระลึกซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ผลิตจากประชาชนในอำเภอศรีเทพเอง

5. ด้านที่พัก นักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นว่า “ที่พักมีความห่างไกลจากอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ และมีไม่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยว”

จากแบบสอบถามพบว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพให้ความสำคัญกับแรงจูงใจด้านที่พักมาก ($\bar{x} = 3.67$) พิจารณาเป็นรายด้านจากมากที่สุดพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับการบริการที่ดีของพนักงาน มีราคาที่พักเหมาะสม ที่พักมีความปลอดภัย และห้องพักรับเพียงพอ ตามลำดับ

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรร่วมมือกับชุมชนจัดให้มีกาอบรมมาตรฐานโฮมลอ์ด และมาตรฐานโฮมสเตย์ เพื่อจัดให้มีบริการที่พักภายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น รองรับนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจด้านประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชนที่มีความต้องการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

6. ด้านอื่นๆ นักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นว่า “การประชาสัมพันธ์ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ดีพอ, มัคคุเทศก์มีไม่เพียงพอสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ควรมีมัคคุเทศก์สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติไว้เพื่อบรรยายให้ข้อมูลรวมถึงข้อมูลเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์โบราณคดีสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ”

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยว ควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เช่น แผนที่ท่องเที่ยวในอุทยาน แผ่นพับรายละเอียดโบราณสถาน คิวอาร์โค้ดอธิบายโบราณสถาน จัดให้มีการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเมืองโบราณศรีเทพโดยเฉพาะ ให้ประชาชนในศรีเทพเป็นมัคคุเทศก์นำชมแหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ สามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวรอบเมืองอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพได้อีกด้วย จะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจด้วยการสร้างรายได้ให้ประชาชนในชุมชนโดยให้มีการบริหารจัดการโดยชุมชนเพื่อความยั่งยืนในอนาคตต่อไป

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยจำแนกลักษณะด้านประชากรศาสตร์ เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยเปรียบเทียบตามลักษณะประชากรศาสตร์ และศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ สามารถสรุปผล อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาแรงจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยจำแนกลักษณะด้านประชากรศาสตร์ทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และถิ่นพำนัก โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละสูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้ เพศหญิง จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 อายุระหว่าง 21 - 40 ปี จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 สถานภาพโสด จำนวน 321 คน คิดเป็นร้อยละ 80.3 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 70.8 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 เป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.0 ถิ่นพำนักจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 66.5

ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพในภาพรวมโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากที่สุุดปรากฏผลดังนี้ ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.10$) รองลงมาคือปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านกิจกรรม ($\bar{x} = 3.80$) ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 3.77$) ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านการเข้าถึง ($\bar{x} = 3.71$) ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านที่พัก ($\bar{x} = 3.67$)

5.1.2 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยเปรียบเทียบตามลักษณะประชากรศาสตร์เพื่อทดสอบสมมติฐานที่กำหนดว่าลักษณะประชากรศาสตร์ที่ต่างกันของนักท่องเที่ยวมีผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ซึ่งลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศและด้านถิ่นพำนัก ทดสอบด้วยค่าสถิติ T-test สำหรับลักษณะประชากรศาสตร์ด้านระดับอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ สถานภาพและลักษณะอาชีพ ทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test โดยปรากฏผลดังนี้

5.1.2.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกันโดยส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ประกอบด้วย เพศ ระดับอายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และถิ่นพำนัก

5.1.2.2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกันโดยส่งผลต่อแรงจูงใจในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ประกอบด้วย สถานภาพและลักษณะอาชีพ

5.1.3 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

5.1.3.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจ ควรสร้างสิ่งจูงใจในกลุ่มวัยรุ่นนอกเหนือจากการเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ควรมีการวางแผนสร้างสิ่งก่อสร้างที่กลมกลืนกับเมืองมรดกโลกอันจะเป็นที่ตื่นตาตื่นใจสำหรับนักท่องเที่ยวในด้านสถาปัตยกรรม

5.1.3.2 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐควรดำเนินการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาเส้นทางให้มีความปลอดภัย ทำป้ายบอกทางที่ชัดเจน ควรดำเนินการบริหารจัดการด้านการขนส่งมวลชนให้มีบริการรถตู้ หรือ รถทัวร์ที่สะดวกต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างถิ่นเพิ่มขึ้น

5.1.3.3 ด้านกิจกรรม ให้ชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นจุดระหว่างทางการเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ และต้องให้มีการกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมสถานที่อื่นด้วย จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใหม่ ๆ

5.1.3.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกควรจัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวโดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว อำนาจความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีการบริหารจัดการร้านค้าจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม และจำหน่ายสินค้าที่ระลึกซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ผลิตจากประชาชนในอำเภอศรีเทพ

5.1.3.5 ด้านที่พัก หน่วยงานภาครัฐควรร่วมมือกับชุมชนจัดอบรมมาตรฐานโฮมลอว์ดและมาตรฐานโฮมสเตย์ เพื่อเพิ่มที่พักภายในชุมชนให้เป็นตัวเลือกมากขึ้นจะเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชน

5.1.3.6 ด้านอื่น ๆ คือ การประชาสัมพันธ์ควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เช่น แผนที่ท่องเที่ยวในอุทยาน แผ่นพับรายละเอียดโบราณสถาน คิวอาร์โค้ดอธิบายโบราณสถาน และด้านมัคคุเทศก์ควรจัดอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเมืองโบราณศรีเทพ โดยเฉพาะ โดยให้ชุมชนทุกวัยเป็นมัคคุเทศก์ มีการบริหารจัดการโดยชุมชนเพื่อความยั่งยืนในอนาคตต่อไป

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 เพื่อศึกษาแรงจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยจำแนกลักษณะด้านประชากรศาสตร์

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.0 มีอายุระหว่าง 21-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.7 เป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57.0 สอดคล้องกับ วิภาดา เถาธรรมพิทักษ์ และคณะ (2565) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.8 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี เป็นนักเรียนและนักศึกษา ร้อยละ 36.25 นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 80.3 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 70.8 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.3 มีที่พักอาศัยในปัจจุบันอยู่ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 66.5 กลุ่มนักท่องเที่ยวอยู่ในช่วงวัยเริ่มต้นทำงานมักมีรายได้น้อยจึงเลือกเดินทางท่องเที่ยวที่ไม่ต้องใช้งบประมาณมาก (อนพัทธ์ หนองคู, 2563) นักท่องเที่ยวที่มีอายุ 21-30 ปี เป็นวัยเริ่มต้นทำงาน และมีอาชีพเป็นนักเรียน นักศึกษา ส่วนใหญ่จึงยังมีสถานภาพโสด เนื่องจากรายได้ยังไม่มากพอจึงเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดที่พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในจังหวัดเพชรบูรณ์

ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพในภาพรวม และทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดพบว่า ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาคือปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านกิจกรรม ($\bar{X} = 3.80$) ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.77$) ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านการเข้าถึง ($\bar{X} = 3.71$) และ ปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านที่พัก ($\bar{X} = 3.67$) สอดคล้องกับ จุฑารัตน์ เพ็ชรประคอง และคณะ (2561) พบว่าแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แรงจูงใจด้านผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สอดคล้องกับ นวพร บุญประสม และคณะ (2564) พบว่า

แรงจูงใจและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการมาเที่ยววัดสำคัญในจังหวัดสมุทรปราการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งการรับรู้ภาพลักษณ์ การรับรู้ด้านอัตลักษณ์ การรับรู้สถานที่ท่องเที่ยว การรับรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยว (Attraction) นับเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุดของการเดินทางท่องเที่ยว เป็นปัจจัยจูงใจที่ทำให้คนตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (พยอม ธรรมบุตร 2559)

5.2.2 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกใหม่อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพโดยเปรียบเทียบตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพที่แตกต่างกันและอาชีพแตกต่างกันมีผลต่อแรงจูงใจท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ แตกต่างกัน

เลิศศักดิ์ ปณกลิน และไพฑูรย์ มนต์พานทอง. (2566) พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดพังงา สอดคล้องกับ พงศ์เสวก เอนกจางค์พร และธัญญลักษณ์ เอนกจางค์พร (2565) พบว่าประชากรเจนเนอเรชั่นแซด (Generation Z) ที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีแรงจูงใจท่องเที่ยวภายในประเทศแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่หย่าร้างมีแรงจูงใจน้อยกว่าคนโสด และสมรส ส่วนคนโสดมีแรงจูงใจน้อยกว่าสถานภาพสมรส สอดคล้องกับทฤษฎี Travel career ladder (อ้างใน ศุภลักษณ์ อัครางกูร, 2547) กล่าวว่า นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรสต้องการท่องเที่ยวเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ส่วนคนโสดมีความคล่องตัวในการเดินทางท่องเที่ยว รวมถึงมีข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยว น้อยกว่าสถานภาพอื่น (อิสระพงษ์ พลธานี และ อุมาพร บุญเพชรแก้ว : 2566)

นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ทางด้านอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อแรงจูงใจแตกต่างกัน (นวพร บุญประสม และคณะ : 2564) สอดคล้องกับ อรัญญา เกรียงไกรโชค และกุลพิชญ์ โภไคยอุดม (2562) พบว่า อาชีพของผู้หญิงชาวไทยที่แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังแตกต่างกัน และ มาโนช พรหมปัญญา และศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2558) พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยววัดในอำเภอพระนครศรีอยุธยา ด้านค่าใช้จ่ายในการซื้อของแตกต่างกัน เนื่องจากอาชีพที่ต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันด้านความชื่นชอบในการเดินทาง แหล่งท่องเที่ยวที่นิยม ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว จำนวนผู้ร่วมเดินทาง ค่าใช้จ่ายต่อคนต่อครั้ง กิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การถ่ายรูป การเดินเล่น กิจกรรมผจญภัย หรือเอ็กซ์ตรีม และกิจกรรมทางศาสนา (วนิดา เลิศพิพัฒน์นันท : 2561) นอกจากนี้นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกันอาจมีเวลาว่างจากการทำงานแตกต่างกัน หากมีหน้าที่การงานในระดับสูงอาจมีความถี่ใน

การเดินทางท่องเที่ยวมากกว่า ทฤษฎีของมาสโลว์ (Abraham Maslow) กล่าวว่ามนุษย์มีความต้องการตามลำดับ 5 ชั้นหากความต้องการในระดับขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้วก็就会有ความต้องการในระดับที่สูงขึ้นไปจนกระทั่งถึงความต้องการรู้จักตนเองเป็นความสำเร็จขั้นสูงสุด เมื่อมีการตอบสนองในขั้นต่ำแล้ว นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพและมีรายได้สูงจะมีความมั่นคงก็จะส่งผลต่อปัจจัยจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวนับเป็นความต้องการของมนุษย์ในขั้นสูง

5.2.3 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพพิจารณาจากกรอบแบบสอบถามปลายปิด การแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะร่วมกับการสัมภาษณ์ แยกเป็นรายด้านมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาดังนี้

5.2.3.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจ แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยว เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยว (Attraction) เป็นองค์ประกอบการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญมากที่สุดที่เป็นแรงจูงใจดึงดูดให้คนเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (พยอม ธรรมบุตร 2559) อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพมีความสวยงามและมีความเป็นเอกลักษณ์ ควรมีการสร้างสิ่งจูงใจให้กลุ่มวัยเรียนตั้งแต่ในระดับต้นถึงระดับสูงมีความสนใจมาท่องเที่ยวมากขึ้นที่นอกเหนือจากการเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ควรมีการวางแผนสร้างสิ่งก่อสร้างที่กลมกลืนกับเมืองมรดกโลกออกแบบอาคารบ้านเรือนที่ไม่ขัดต่อเมืองมรดกโลกอันจะเป็นที่ตื่นตาตื่นใจสำหรับนักท่องเที่ยวในด้านสถาปัตยกรรม การสร้างบ้านเมืองร่วมสมัย สอดคล้องกับ สกลภัส ปลุกจิตรสม (2559) กล่าวว่า การศึกษาหาความรู้ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว เนื่องจากมีสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่า หรือสภาพแวดล้อมอย่างธรรมชาติสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือขนบธรรมเนียมประเพณี

5.2.3.2 ด้านการเข้าถึง แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบอาจนำปัญหาและข้อเสนอแนะไปดำเนินการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาเส้นทาง เพื่อให้มีระบบสาธารณูปโภคด้านถนนหนทางที่ดี มีความปลอดภัย นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีสวัสดิภาพ สอดคล้องกับ มานน เชี่ยวประจวบ และนิชา ศักดิ์ชูวงศ์ (2562) ได้กล่าวว่า ความสะดวกของเส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับการเลือกแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาเส้นทางคมนาคม ความสะดวกในการเดินทางจึงสร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ทั้งนี้จะเป็นการสร้างความประทับใจด้านการเดินทาง รวมถึงการจัดทำ

ป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน นอกจากนี้ควรดำเนินการบริหารจัดการด้านการขนส่งมวลชนให้มีบริการรถตู้ หรือ รถทัวร์ที่สะดวกต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างถิ่นเพิ่มขึ้น

5.2.3.3 ด้านกิจกรรม แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยว ควรให้ชุมชนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนที่เป็นจุดระหว่างทางการเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ บริเวณอำเภอศรีเทพ และต้องให้มีการกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยวระหว่างการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวจุดหมายอื่น รวมถึงเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมสถานที่อื่นด้วย การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใหม่ ๆ จะเป็นการดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น อาจทำให้เกิดความประทับใจมากขึ้นและกลับมาเที่ยวซ้ำ สอดคล้องกับ มานน เชี่ยวประจวบ และนิชา ศักดิ์ชูวงศ์ (2562) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เทศกาลงานประเพณี งานเฉลิมฉลองรื่นเริง เป็นปัจจัยจูงใจให้นักท่องเที่ยวเลือกสถานที่ท่องเที่ยววันนั้น

จัดโปรแกรมท่องเที่ยวเชื่อมต่ออุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพไปยังแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เพราะชุมชนมีวัฒนธรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงพร้อมสนับสนุนการท่องเที่ยว อาจให้ชุมชนมีบริการรถนำเที่ยว (รถอีเก้ง) สำหรับบริการนักท่องเที่ยวไปยังจุดเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่ต่าง ๆ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจักสาน การเลี้ยงปลา ไข่ มีศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงที่พร้อมบริการนักท่องเที่ยว สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในศรีเทพก็มีความต้องการพัฒนาอาชีพด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีต้นทุนเดิมอยู่แล้ว จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวก็มีความต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมในชุมชนที่มีความแตกต่างกัน จัดการให้มีการเชื่อมโยงจุดบริการท่องเที่ยวระหว่างบ้านบึงนาจาน (บ้านบึงนาจาน) ไปยังบ้านศรีเทพน้อย (ตลาดนัดวิถี และอาหารท้องถิ่น)

5.2.3.4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยว ควรมีการจัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวโดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีการบริหารจัดการร้านค้าจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม และจำหน่ายสินค้าที่ระลึกซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ผลิตจากประชาชนในอำเภอศรีเทพเอง

5.2.3.5 ด้านที่พัก แนวทางการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรร่วมมือกับชุมชนจัดให้มีการอบรมมาตรฐานโฮมลอว์ด และมาตรฐานโฮมสเตย์ เพื่อจัดให้มีบริการที่พักภายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น รองรับนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจด้าน

ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชนที่มีความต้องการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว อนุพัทธ์ หนองคู (2563) พบว่านักท่องเที่ยวมีการใช้สื่อดิจิทัลในการค้นหาข้อมูลทางการท่องเที่ยว ทั้งด้านการจองที่พัก การชำระเงินค่าที่พัก การแชร์และแลกเปลี่ยนข้อมูลการท่องเที่ยวมากโดยเฉลี่ย 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ ผู้ประกอบการด้านที่พักจึงควรทำการโฆษณาผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อให้ถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้อย่างเฉพาะเจาะจงหลากหลายและรวดเร็ว เนื่องจากในปัจจุบันการเข้าถึงสื่อไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา การใช้สื่อทางการตลาดจึงต้องคำนึงถึงความสม่ำเสมอ ความถี่ ความเอาใจใส่ ผลประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับร่วมกับการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวด้วย

5.2.3.6 ด้านอื่นๆ นักท่องเที่ยวได้แสดงความคิดเห็นในการพัฒนาด้านการประชาสัมพันธ์ด้านมัคคุเทศก์ มีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว ควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เช่น แผนที่ท่องเที่ยวในอุทยาน แผ่นพับรายละเอียดโบราณสถาน คิวอาร์โค้ดอธิบายโบราณสถาน จัดให้มีการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเมืองโบราณศรีเทพ โดยเฉพาะ ควรมีเทคนิคการเล่าเรื่อง (Story Telling) มีสื่อลูกเล่นในการเล่าที่ให้ประสบการณ์ใหม่แก่นักท่องเที่ยวด้านรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส และเน้นความเป็นส่วนตัว (นิชชาอร คำใส , 2565) ให้ประชาชนในศรีเทพเป็นมัคคุเทศก์นำชมแหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ สามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวรอบเมืองอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพได้อีกด้วย จะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจด้วยการสร้างรายได้ให้ประชาชนในชุมชนโดยให้มีการบริหารจัดการโดยชุมชนเพื่อความยั่งยืนในอนาคตต่อไป

นิชชาอร คำใส (2563) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5 A ของ Dickman ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว และด้านที่พัก โดยสรุปถึงการพัฒนานวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยวโดยชุมชนว่า ชุมชนท่องเที่ยวควรสร้างนวัตกรรมบริการทางการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายแปลกใหม่โดดเด่นผสมผสานความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนในด้านโปรแกรมท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว การสื่อความหมาย สินค้าที่ระลึกของชุมชนและเมนูอาหารท้องถิ่นที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์การเดินทางท่องเที่ยวที่ต่างกัน เช่น ในยุคโควิด 19 นักท่องเที่ยวกลุ่มที่เน้นเรื่องสุขอนามัยเป็นสิ่งสำคัญก็จะต้องมีความปลอดภัยด้านความสะอาดอนามัยจึงจะสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ด้านนวัตกรรมกระบวนการควรใช้สื่อออนไลน์เพื่อสร้างพันธมิตร เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ การเข้าถึงข้อมูล เน้นนวัตกรรมด้านการตลาดเชิงรุกแบบบูรณาการสร้างเนื้อหาที่หลากหลายผ่านภาพเคลื่อนไหว เช่น การไลฟ์สด วิดีโอผ่านสื่อออนไลน์ช่องทางต่าง ๆ ด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการควรให้ความสำคัญกับทุนมนุษย์ที่อยู่

ในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเป็นสำคัญด้วยการสร้างทักษะ องค์ความรู้ รวมถึงเยาวชนในท้องถิ่นต้องตระหนักสร้างความสำเร็จตลอดจนการฝึกอบรมนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการท่องเที่ยว ด้านนวัตกรรมรูปแบบธุรกิจควรมีปรับแนวคิดการบริการเพิ่มกลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่เช่น กลุ่มทำงาน (Workcation) ที่ทำงานและท่องเที่ยวไปพร้อมกัน หรือการจัดการท่องเที่ยวเป็นรางวัล เช่น การประชุม สัมมนา ในแหล่งท่องเที่ยว และมีการพักผ่อนเพื่อสุขภาพไปด้วย นนทลฉัตร วีรานูวัตดี และ เกศรา สุขเพชร (2560) ได้สรุปปัจจัยการเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยวต้องประกอบด้วย 1) ความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชน 2) ศักยภาพของพื้นที่ท่องเที่ยว 3) การจัดการรายได้และผลประโยชน์ 4) บทบาทและภาวะผู้นำของชุมชน และ 5) ศักยภาพของคนในพื้นที่ อันจะเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนการท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ควรมีการพัฒนาาร่วมไปกับชุมชนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มความเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวให้มีผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยวที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นทุกด้าน ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกสบายในการท่องเที่ยวรวมถึงสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เพิ่มความแปลกใหม่และหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว การบริการด้านที่พักที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นและกลุ่มนักท่องเที่ยวใหม่ที่มีมากขึ้นจะเป็นสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่การท่องเที่ยวทั้งอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ ชุมชนในท้องถิ่น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 หน่วยงานระดับจังหวัดควรส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมให้สอดคล้องกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

5.3.2 ผู้ประกอบการและหน่วยงานทางด้านการวางแผนการตลาด ควรทำแผนการตลาดนักท่องเที่ยวซ้ำ การตลาดดิจิทัล การประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพิ่มกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์การเดินทางท่องเที่ยวใหม่ที่หลากหลาย เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยว work cation กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล กลุ่มนักท่องเที่ยวสูงวัย กลุ่มนักท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ

5.3.3 ผู้นำชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวควรตระหนักถึงการสร้างพันธมิตรเชื่อมโยงการท่องเที่ยว กระตุ้นให้เกิดอาชีพทางการท่องเที่ยวจากทรัพยากรภูมิปัญญาชุมชนที่มี ร่วมมือกับชุมชนในการสร้างทุนมนุษย์ในชุมชนเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเป็นการเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยวในชุมชนเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ. [online]. กรมศิลปากร. 2563. แหล่งที่เข้าถึง : <https://www.finearts.go.th/main/view/8207-> อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ. [17 กุมภาพันธ์ 2567]
- กิตติศักดิ์ กลิ่นหมื่นไวย. “แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนท่ามะโอ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง”. **วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้**. 6(มกราคม 2561) : 131-148.
- ขวัญดาว มาอยู่ และคณะ. “การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา”. **วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์**. 7(กรกฎาคม 2563) : 20-208.
- จุฑารัตน์ เพ็ชรประคอง และคณะ. “แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา”. **วารสารปาริชาติ**. 31(พฤษภาคม 2561) : 178-184.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. **การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร : สำนักงานมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.
- จิรัชญา มณีเนตร. ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นจากการเติบโตของแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย. ขอนแก่น : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2551.
- ณัฐพัชร์ ลาภบำรุงวงศ์. “การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน”. **วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์**. 9(พฤษภาคม 2562) : 161-171.
- นิชชาอร คำใส. การปรับตัวของแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนด้วยทฤษฎีทางนวัตกรรม”. **วารสารร่วมพฤษ**. 40(กันยายน 2565) : 10-27.
- ไทยรัฐออนไลน์. ยูเนสโกให้เมืองศรีเทพมรดกโลก แหล่งวัฒนธรรมยุคสมัยทวารวดี. [online]. ไทยรัฐออนไลน์. 2566. แหล่งที่เข้าถึง : <https://www.thairath.co.th/news/local/north/2726521>. [22 กุมภาพันธ์ 2567]

ธรรณชนก เพชรานนท์. “แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่การค้าชายแดนจังหวัดเชียงราย”. *สุทธิปริทัศน์*. 30(เมษายน 2559) : 42-59.

นนท์ฉัตร วีรานุกิตติ และเกศรา สุขเพชร. “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนของไทย”. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*. 11(มกราคม 2560) : 5-16.

นวพร บุญประสม และคณะ. “แรงจูงใจและการรับรู้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอิทธิพลต่อการกลับมาเที่ยวซ้ำ กรณีศึกษา:วัดสำคัญในจังหวัดสมุทรปราการ”. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*. 27(มกราคม 2564) : 113-127.

นวลน้อย ธนะชัยศรี. การศึกษาศักยภาพชุมชนตลาดน้ำดำเนินสะดวกเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ คณะวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.

นันทิดา สุธรรมวงศ์ และจันทรา เหมมเหมา. แรงจูงใจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวบริเวณอุทยานแห่งชาติหาดขนอมหมู่เกาะทะเลใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช. [online]. *วารสารปาริชาติ*. แหล่งที่เข้าถึง : <file:///C:/Users/403/Downloads/parichartjournal,+Journal+manager,+195-201.pdf>. [10 พฤษภาคม 2567]

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. กรุงเทพฯ : เพรสแอนด์ดีไซน์, 2548.

บุญเหลือ มีประวดี และคณะ. ปัจจัยของแรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวพระราชวังบางปะอินของนักท่องเที่ยวชาวไทย. [online]. 2553. แหล่งที่เข้าถึง : <http://www.dpu.ac.th/graduate/edu/page.php?id=6476>. [10 พฤษภาคม 2567]

ปภาศิต พันธุ์เพ็ง. แรงจูงใจที่มีต่อการท่องเที่ยวตลาดนัดจตุจักรของนักท่องเที่ยวต่างชาติ. [online]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2553. แหล่งที่เข้าถึง : https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/36291?src=%2Fbrowse%3Ftype%3Dsubject%26order%3DASC%26value%3DVisitors%252C%2BForeign%26brw_total%3D3%26brw_pos%3D2. [17 กันยายน 2567]

ปรีชา แดงโรจน์. **อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัทไฟว์ แอนด์โฟร์พริ้นติ้ง จำกัด, 2544.

พงศ์เสวก เอนกจํานงค์พร และธัญญลักษณ์ เอนกจํานงค์พร. “แรงจูงใจในการท่องเที่ยวภายในประเทศไทยของประชากรรุ่นแซด”. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. 10(กรกฎาคม 2565) : 100-113

พยอม ธรรมบุตร. **เอกสารประกอบการเรียนการสอนการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559.

พิมพ์ภา เพ็งนาเรนทร์. “แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของตลาดน้ำภาคกลางเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”. วารสารวิชาการ. 4(มกราคม 2564) : 85-99.

มณีวรรณ ผิวนิ่ม และคณะ. **โครงการพัฒนาการและผลกระทบของการท่องเที่ยว กรณีศึกษาชุมชนตลาดน้ำ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546.

มานน เชี่ยวประจวบ และนิชา ศักดิ์ชูวงศ์. "การพัฒนาตัวบ่งชี้ปัจจัยดึงดูดที่กำหนดแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของวนอุทยานแห่งชาติภูผอยลมจังหวัดอุดรธานี". วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. 13(กันยายน 2562) : 170-183.

มานิช พรหมปัญญา และศิริวรรณ เสรีรัตน์. “ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวแรงจูงใจและทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยววัดในอำเภอพระนครศรีอยุธยา”. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย. 10(มกราคม 2558) : 43-58.

เลิศศักดิ์ ปนกลิ่น และไพฑูรย์ มนต์พานทอง. “แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวในจังหวัดพังงา”. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. 18(ตุลาคม 2566) : 62-70.

วนิดา เลิศพิพัฒนานนท์. “รูปแบบพฤติกรรมและแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของคนไทย Gen YW. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี. 12(พฤษภาคม 2561) : 134-149

วรรณ วังษานิช. **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.

วรัญญา วิไลรัมย์. แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศญี่ปุ่นด้วยตนเอง. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมรดกวัฒนธรรมและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2562.

วิภาดา เกษธรรมพิทักษ์ และคณะ. “แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม : กรณีศึกษาย่านเมืองเก่าสงขลา จังหวัดสงขลา”. **วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย**. 17(กรกฎาคม 2565) : 56-68.

วิไลวรรณ สว่างแก้ว. อิทธิพลภาพลักษณ์การท่องเที่ยวองค์ประกอบแหล่งท่องเที่ยวและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวตลาดน้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษาตลาดน้ำคลองพระองค์เจ้าไชยนาถ อำเภอบางป๋อ จังหวัดสมุทรปราการ. [online]. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. แหล่งที่เข้าถึง : http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/3506/3/wilaiwan_sawa.pdf. [10 พฤษภาคม 2567]

ศิริพร ถาวรวิสิทธิ์ และ เสรี วงษ์มณฑา. “แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดน่าน”. **วารสารสมาคมนักวิจัย**. 26(มกราคม 2564) : 244-256.

ศุภลักษณ์ อัครางกูร. **พฤติกรรมนักท่องเที่ยว**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, 2547.

สกลภัส ปลุกจิตรสม. อุปนิสัยการออม แรงจูงใจ และกลุ่มอ้างอิงที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวและการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2559.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. **รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการวิชาการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542.

สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว. ความหมายของการท่องเที่ยว. [online]. สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว. 2554. แหล่งที่เข้าถึง : <https://tourismatbuu.wordpress.com>. [10 พฤษภาคม 2567]

สุชาดา สุขบำรุงศิลป์. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนวิศวกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2553.

- สมาลี อุบลมณี. คู่มือการปฏิบัติงานของงานส่งเสริมการท่องเที่ยวสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า. [online]. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหว้า. 2567. แหล่งที่เข้าถึง : http://www.thungwa.go.th/news/doc_download/a_220520_114944.pdf [25 กุมภาพันธ์ 2567]
- สุวัฒน์ จูธารกรณ์ และจริญญา เจริญสุกใส. **แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2552.
- เสนาะ ดิยาว. แรงจูงใจกับความสำเเร็จในงาน. [online]. 2553. แหล่งที่เข้าถึง : <http://www.swk.ac.th/stech/pictureslupload1/LANG52.pdf>. [8 พฤษภาคม 2567]
- หทัยรัตน์ วัฒนพุกษ์. ความรู้ความเข้าใจของมัคคุเทศก์เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการนำไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยว. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- อธิวิศน์ ห้วยหงษ์ทอง. “แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนไทดำ ตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี”. **วารสารวิจัยสังคม**. 41(กรกฎาคม 2561) : 141-176.
- อนพัทธ์ หนองคู. “ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมและปัจจัยด้านสื่อดิจิทัลทางการตลาดที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่สวนดุสิต”. **วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**. 12(กรกฎาคม 2563) : 1-15.
- อรัญญา เกรียงไกรโชค และกุลพิชญ์ โภไคยอุดม. “แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวตามลำพังของผู้หญิงชาวไทย”. **วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ**. 20(กันยายน 2562) : 122-136.
- อิสระพงษ์ พลธานี และอุมาพร บุญเพชรแก้ว. “แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบ่อน้ำร้อนเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง”. **วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี**. 10(กรกฎาคม 2566) : 97-120.

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ. สถิติรวมแต่ละปีงบประมาณ. [online]. อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ. 2566. แหล่งที่เข้าถึง : <https://docs.google.com/file/d/1-GXfxNCBIaAfr0jAMYEIFJyi0WYuQhCY/edit?filetype=msexcel>. [8 พฤษภาคม 2567]

Berelson, B., & Steiner, G. Human behavior. Harcourt, Brace, 1964.

Dickman, S. Tourism: An introductory text. (2nd end.). Australia: Hodder Education, 1996.

Lumsdon. Motivation and Personnality. Bangkok: Expertness, 1999.

McIntosh, R. W., & Gupta, S. Tourism: Principles, practices, philosophies. (3rd ed.). Columbus, OH: Grid, 1980.

Mill, R. C., & Morrison, A. M. The tourism system. (12th ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 2002.

ภาคผนวก

รูปที่ 1 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม

รูปที่ 2 ฟังการบรรยายข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพบนรถราง

รูปที่ 3 เก็บข้อมูล ณ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

รูปที่ 4 เก็บข้อมูลประเภทออนไลน์ ณ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

รูปที่ 5 ศูนย์บริการข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

รูปที่ 6 ฟังการบรรยายข้อมูลอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

รูปที่ 7 ป้ายประกาศอัตราค่าเข้าชม และข้อปฏิบัติของนักท่องเที่ยว

รูปที่ 8 ปราสาทศรีเทพ

รูปที่ 9 โบราณวัตถุที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

แบบสอบถาม

ปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในข้อที่ตรงกับความเป็นจริงและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 21 - 39 ปี ☐ 40 - 59 ปี ☐ 60 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☐ แยกกันอยู่ ☐ หย่าร้าง
4. การศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
5. รายได้/เดือน ☐ ต่ำกว่า 5,000 บาท ☐ 5,001-9,000 บาท
☐ 9,001-12,000 บาท ☐ 12,001-17,000 บาท
☐ 17,001 - 21,000 ☐ 21,001 - 25,000
☐ 25,001 บาทขึ้นไป
6. อาชีพ ☐ นักเรียน/นักศึกษา ☐ รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
☐ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ☐ พนักงานบริษัท
☐ รับจ้างทั่วไป ☐ เกษตรกร
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
7. ที่พักอาศัย ☐ จังหวัดเพชรบูรณ์ ☐ จังหวัดอื่น ๆ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวอุทยาน
ประวัติศาสตร์ศรีเทพเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลกแห่งใหม่

ระดับ 5	หมายถึง	ระดับที่มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	(5) มาก ที่สุด	(4) มาก	(3) ปาน กลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
ด้านสิ่งดึงดูดใจ					
1. ความมีชื่อเสียงของอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ					
2. ความสวยงามของศรีเทพ					
3. ความมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว					
4. ศรีเทพมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และ สิ่งปลูกสร้างทางประวัติศาสตร์ที่มีความเก่าแก่					
5. ศรีเทพมีคุณค่าต่อการศึกษา และการเรียนรู้ทาง ประวัติศาสตร์					
6. ราคาค่าเข้าชมมีความเหมาะสม					
ด้านการเข้าถึง					
7. การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก					
8. เส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย					
9. ป้ายบอกทางมีความชัดเจน และเพียงพอต่อ การเดินทางเข้าถึง					
10. มีความหลากหลายในการเดินทาง เช่น รถทัวร์ รถตู้					
ด้านกิจกรรม					
11. มีเจ้าหน้าที่บริการข้อมูลภายในแหล่งท่องเที่ยว					
12. มีบริการร้านขายของที่ระลึกภายในแหล่งท่องเที่ยว					
13. บริการนั่งรถรางชมสถานที่ท่องเที่ยวภายใน แหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ					
14. การบริการเช่าจักรยานปั่นรอบอุทยานประวัติศาสตร์					
สิ่งอำนวยความสะดวก					
15. ความชัดเจนของป้ายสัญลักษณ์ประชาสัมพันธ์บอก จุดบริการ					
16. จุดให้บริการมีความเหมาะสมและเข้าถึงได้สะดวก					

องค์ประกอบด้านการท่องเที่ยว	ระดับความพึงพอใจ				
	(5) มากที่สุด	(4) มาก	(3) ปานกลาง	(2) น้อย	(1) น้อยที่สุด
17. ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นั่งพัก ร้านค้า ฯ					
18. ความสะอาดของสถานที่ให้บริการ					
19. ที่จอดรถภายในแหล่งท่องเที่ยวมีเพียงพอ					
20. สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่อนักท่องเที่ยวมีความเพียงพอ เช่น สาธารณูปโภค น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ ห้องสุขา ตู้ATM ฯ					
ด้านที่พัก					
21. ที่พักมีความปลอดภัย					
22. ห้องพักมีเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว					
23. ราคาห้องพักเหมาะสม					
24. พนักงานมีการบริการที่ดี					

ตอนที่ 3 ปัญหา / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือที่ท่านได้เสียสละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่การวิจัยในครั้งนี้

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ-นามสกุล นางสาวสุนทรีย์ รอดดิษฐ์
Miss Suntaree Roddit
2. หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน
3670200812709
3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก
สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ 67000
โทรศัพท์ 082-4041220 E-mail nok_78_90@hotmail.com
5. ประวัติการศึกษา
ศศ.บ. (อุตสาหกรรมท่องเที่ยว)
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก
ศศ.ม. (ประวัติศาสตร์)
มหาวิทยาลัยนเรศวร
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ
การท่องเที่ยวและการโรงแรม